

Kashee

Yesu Kirisa wo Kashee lemu Yohana ya ja ge

Ɔɔɔ w'a we semε we ka wε?

Yohana be wu bye Yesu wo Tudunmɔɔ ke ni shuun wu ni. Wee w'a we semε we ka (Kashee 1:4, 9), na wu yaha Patimɔsi suumɔ lɔhɔ niŋε takpiŋε ki na. Li wa kannu Kile wo Jozaama pu jo wuu na w'a she foro kee takpiŋε ke na ba kasoleme ŋε wε.

Piimu mu we semε we ya fenhe tun ge, pee ŋε Azi fiige ki egilizii gbarashuun we. Efese kulo li l'a bye kee fiige ke wo kugbɔɔ le. Azi fiige ki niŋaa wogo mege ki ŋε na Turuki.

We semε we kakana ŋuŋɔ

Semε wu kafila w'a naha tii kashee la na: «Yesu Kirisa wo kashee lemu Yohana ya ja ge, Kile ya lee she wu na, kɔnhɔ keree kiimu k'a yaa na pye jeri funŋɔ ni ge, kee di she wu kapyebyii pu na.» (Kashee 1:1). Pee jomɔ pe ya naha tii lemu na ge, lee ŋε kanhagana lemu na p'a n'a daa fεε pu kana ge. Kanhama pemu p'a ma ge, Kile bi n'a daa fεε pu gbegele pee kanhama pu wuu na, wu da pu logoo wari p'i gori yaha ŋomεε fεere ni n'a daa wu funŋɔ ni.

Keree kiimu ki da ba bye Kile fungɔngɔ na ge, wu meleke wa w'a tun w'a pa Yohana lɔ kari fugba wu ni, na she kee she wu na (Kashee 4:1-2).

Semε wu kafila ŋugbɔɔɔ

Kashee 1 Yohana ya Yesu Kirisa ja wu nɔɔɔ wu ni.

Kashee 2—3 Semεε pii p'a tun egilizii gbarashuun wu mu ge.

Kashee 4:1—8:5 Fε tehee gbarashuun we.

Kashee 8:6—11:19 Maya gbarashuun we.

Kashee 12:1—15:8 Naha sheshεere gbarashuun we.

Kashee 16 Kile loyire cεεgbuugoo gbarashuun we.

Kashee 17:1—20:15 Babilɔni ja ja keree.

Kashee 21:1—22:5 Fugba nivomɔ, ŋiŋε nivonŋɔ ni Zheruzalemu nivomɔ.

Kashee 22:6-21 Yesu ŋɔ jomɔ pu ŋε Kitabu wu taxɔɔɔ ki ni na: «Li wii, ne na ba jeri funŋɔ ni!» A n'a daa fεε p'i wu ŋɔ shɔ na: «Amiina. Mu wu pa, wu Kafɔɔ Yesu!»

We Kitabu we kakana juṅṅ

1 ¹ Yesu Kirisa wo kashée lemu Yohana ya ṅa ge, Kile ya lee she wu na, kónhò keree kiimu k'a yaa na pye jeri funṅṅ ni ge, kee di she wu kapyebyii pu na. Wu meleke wa Kile ya tun wu kapyebye Yohana mu, kónhò p'i kee keree ki ce. ² Kile ya jomṅ pemu jo, ni Yesu Kirisa ya can wemu she Yohana na ge, yee beeri w'a paari. Bani w'a pye yi beeri seeri. ³ Wemu w'a soṅ na we kapaṅaa Kitabu we jomṅ kalaa sipyii mu ge, ni wemu w'a wu jomṅ nuri, keree kii k'a ka ge, na kee co ge, pee ṅe duba nagoo! Bani ki pyeduun w'a tēṅṅ.

Fò wemu w'a kan egilizii gbarashuun wu mu ge

⁴ Ne Yohana w'a we semé we tun yee Azi fiige ki egilizii gbarashuun wu mu; jo Kile wu niime ni papiṅṅ kan yi mu, wee wemu wu ṅe, ni w'a bye, ni wu na ba ba ge! Munahaa gbarashuun wemu wu wa wu saanra koro li ṅaha tàan ge, kee ki li pye mu yi mu. ⁵ Yesu Kirisa be wu li pye mu yi mu, wee wemu wu ṅe seeri ṅomée fò ge, wee wu ṅe shenshiime na fenhe ṅe na foro xu ni. Niṅṅ ke saannaa wo Saan wu ṅe wii. Wèe kaa ya dan Yesu Kirisa ni, lee na w'a wu shishan kan p'a wo wèe wuu na, na wèe shò wù jurumu wu na, ⁶ na wèe pye Kile wo saanra|Kile saanra te wo sipyii ni saraya ṅaha shòonrivòṅ; kónhò wèe di bye wù To Kile wu wo kapyenṅṅ pyevee. Nòṅṅ ni sefeere ti ṅe wu wuuro fo tehene baa. Amiina.

⁷ Li wii, wu na ba ba ṅahaya yi na!

Sipyii beeri na ba wu ṅa.

Ali piimu p'a wu furi ge,
pee be na ba wu ṅa.

Niṅṅ ki shi wu beeri na ba meheé suu wu wuu na.

Uun, lee kunni na ba bye! Amiina.

⁸ Kafò Kile, Se Beeri Fòṅ ya jo: «Ne wu ṅe, Alifa ni Omega we, ṅòkòṅṅ te ni taxòṅ ke.» Wee wemu wu ṅe, ni w'a bye, ni wu na ba ba ge.

Kile ya kashée lemu she Yohana na ge

⁹ Ne ṅe Yohana, yee ceborona. Yesu wo kariṅṅṅṅ ki funṅṅ ni ne ni yee ya pinne wu wo saanra ti na, na binne kanhama ni loxulo be na. Ne bi Kile Kafila wu yere pyi, na Yesu seeri keree yu. A p'i ba ne co lee wuu na, na she ne yaha takpiṅṅ ka na suumṅ lóhò ki niṅṅ ni, kee meṅṅ ṅe na Patimòsi.

¹⁰ Kafò wo caṅa* ka na, a Kile Munaa di jé ne ni. A ne mujuugbòṅ la logo na kadugo yíri ba maga mee ṅe we, ¹¹ na: «Ma nii l'a lemu ṅa ge, lee

* **1:10 Kafò wo caṅa:** Lee kóri ṅe Dimazhi.

ka Kitabu wu ni ma tun egilizii gbarashuun wu wo n'a daa fɛɛ pu mu: Efese, ni Simirini, ni Perigamu, ni Tiyaatiiri, ni Saridesi, ni Filadelifi, ni Lawodise.»

¹² Mujuu le nɛ bi nuri ge, a nɛ ɲmahana ɲeri na lee jovɔɔ wu wii. Ba nɛ wu ɲa wɛ, na sanni sokinnaa gbarashuun ɲa. ¹³ A nɛ yaaga ka ɲa pu tɛ ni k'a bi foro sipya feni. Fadedɔɔngɔ ɲɛ wu na, sanni kirige d'a pɔ wu dodoɲɔ na. ¹⁴ Wu ɲuzhiire di fiinɲɛ lagilagi ba dubya wele shiire ɲɛ wɛ, kelee ba zanha kagereye ɲɛ wɛ. Wu ɲii di ɲɛ ba naɲiɲɛ ɲɛ wɛ. ¹⁵ Wu tɔɔɔ ɲɛ ba daɲaa tɔɔɔ ɲɛ wɛ, na ya temu ɲaɲa fo ti na ɲi ge. Wu mujuu ɲɛ ba loɲehɛɲɛ fɔɔ ɲɛ wɛ. ¹⁶ Wɔɔɔ gbarashuun ɲɛ wu kanige keɲɛ ni. ɲɔɔɔ shuun ɲmɔpara nidaan di foro wu ɲɔ ni. Wu ɲaha k'i ɲɛ ba cafuna caɲa ɲɛ wɛ.

¹⁷ Ba nɛ wu ɲa wɛ, na do wu tɔɔɔ ni ba gbo ɲɛ wɛ. A wu wu kanige keɲɛ taha nɛ na na jo: «Ma ganha bu fya wɛ, nɛ wu ɲɛ Nizhiime we ni Kurogo wo we. ¹⁸ Nɛ ɲɛ ɲii na, nɛ bi xu, li wii n'a da gori yaha ɲii na gbee. Xu ni Adesi kenikaangaa ki wa nɛ mu. ¹⁹ Keree kiimu m'a ɲa ni kiimu ki wa wà ge, ni kiimu ki da ba bye ge, kee ka. ²⁰ Wɔɔɔ gbarashuun we m'a ɲa nɛ kanige keɲɛ ki ni, ni sanni sokinnaa gbarashuun wu ge, kaɲmohɔɔɔ lemu pee ya zhɛɛ ge, lee le: Wɔɔɔ gbarashuun wu ɲɛ egilizii gbarashuun wu melekɛɛ, sokinnaa gbarashuun wu ɲɛ egilizii gbarashuun we.

Sɛmɛ wemu w'a tun Efese egilizi wu mu ge

2 ¹ «Egilizi wu wu ɲɛ Efese ni ge, sɛmɛ tun wee wo melekɛ* wu mu na: «Wɔɔɔ gbarashuun wu wa wemu kanige keɲɛ ni ge, wee di ɲaari sanni sokinnaa gbarashuun wu niɲɛ ni ge, wee ya jo: ² Nɛ mu kapyegeɛ ki cɛ, ni ma kapyɛɲɛɛ nigbɔhɔɔ kee, ni ma loxulo le. Nɛ cɛ jo mu ya loxulo taa sipyikuuyo kapyegeɛ tàan wɛ. Piimu p'a yu na tudunmɔɔ pee ɲɛ, na ta p'i ɲɛ pere-e ge, m'a pee taanna wii na pu ta kafinejuu. ³ M'a loxulo ta na kanhama xu nɛ wuu na, la shishiin ya ta ma yatɛnye gbo wɛ. ⁴ Ga ma taanɲɛɛɛ nizhiige kemu m'a yaha ge, kee wuu na n'a da ma jaagi. ⁵ Tayerege kemu ni ma bi bye na na pa do ge, maye funɲɔ to kee na, m'a daburaje jo ma jurumu wu na, m'a guri ma kapyegeɛ nizhiigeɛ ki na. Ma bye ma di ya daburaje jo wɛ, n'a da zhe ma yiri, di ma sokinna wu laha wu tayahaɲa ni. ⁶ Le beeri kadugo na kasaana lemu m'a byi ge, lee li wa mɛ. Nikolayitii pu wo kapyegeɛ k'a sii pen mu mu, kee kunni ya sii pen nɛ be mu.

*2:1 Wee wo melekɛ: Lee kóri ɲɛ egilizi wu ɲahagbaa fɔɔ, yee ninuɔɔ yi wa koogoo 2:8, 12, 18; ni koogoo 3:1, 7, 14 wu be ni.

⁷ «Kile Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge, wu logo! Wemu ba se ta, J̄n̄i Siccuum̄o Tige kemu ki wa Kile wo Alijine wu ni ge, ne na ba kee pya wa kan weefo mu wu li.»

Seme wemu w'a tun Simirini egilizi wu mu ge

⁸ «Egilizi wu wu je Simirini ni ge, seme tun wee wo meleke wu mu na: Wemu wu je nizhiime we ni kurogo wo we, ni w'a xu na guri je ge, wee ya jo:

⁹ «Ne wa ma kanhama pe ni ma la baa feere ti fiin, na ta m'i je lafo! Pii p'a puye pyi Yawutuu, ga pee di je Yawutuu we, bani Shitaanni wo peere puga ki sipyii pu je pere. Mekyegere jom̄o pemu beeri pee w'a yu na waa ma na ge, ne w'a pu beeri nuri. ¹⁰ Kanhama pe pu da ba ma ta ge, ma ganha bu fya pee na we. Li wii Shitaanni na ba pii yaha yee ni kaso ni na yee noho wolo. Yee na ba ganha cabyaa ke funho ni. Pye n'a daa sipya fo ma caxhugo. Lee bu bye, ne na j̄n̄i siccuum̄o saanra judo kan ma mu.»

¹¹ «Kile Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge, wu logo! Wemu ba se ta wee da ga ba xu shuun xu we.»

Seme wemu w'a tun Perigamu egilizi wu mu ge

¹² «Egilizi wu wu je Perigamu ni ge, seme tun wee wo meleke wu mu na: J̄noyo shuun hm̄opara nidaan li wa wemu keje ni ge, wee ya jo:

¹³ «Kulo lemu ni mu ya tiin ge, ne lee ce, lee je Shitaanni saanra koro tasinje. Antipasi we wu je ne seeri jom̄e fo ge, p'a wee gbo wolo yee ni je ni Shitaanni tateenge ki ni. Ga lee be na, mu ya mara yaha ne na, mu ya ta foro ne n'a daa wu kaa taan we. ¹⁴ Ga n'a da ma jaagi keree kii shizhaa na. Balamu bi kalaa wemu kaan Balaki mu wu na daga na Izirayeli nagoo pu togo leni kakuho ni ge, sipyii pii wa mu yiri wa, pee ya so na daha wee kalaa we ninumo feni. W'a bi Izirayeli nagoo pu pye pu na yapeere xaara xaa, na doocho pyi. ¹⁵ Na fara lee be na, pii be wa yee mu wa pee ya so Nikolayitii pu wo kalaa wu na. ¹⁶ Lee wuu na daburaje jo ma jurumu wu na. Ni lee be we, ne na ba ma yiri tovuyo na, hm̄opara le l'a foro na jo ki ni ge, di lee taga yogo tun ni pee ni.

¹⁷ «Kile Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge wu logo! Wemu bu se ta, yalige kemu mege ki je maane* ki nihocho di je ge, ne na kee kan weefo mu, di kagereje nivige be kan weefo mu. Mafonjo na ba ga kee na, wa shishiin da kee ce we fo ki tavoo ye.»

*2:17 **Maane:** Wee je yalige kemu Kile ya kan wu sipyii pu mu na pu yaha siponjo ki ni ge. Ekizode 16: 11-18

Seme wemu w'a tun Tiyatiiri egilizi wu mu ge

¹⁸ «Egilizi wu wu jε Tiyatiiri ni ge, seme tun wee wo meleke wu mu na: Kile Ja we, wee wemu jii ki jε ba narijε jε wε, ni wu tɔɔɔɔ yi jε ba dapanaa tɔɔɔɔ jε wε temu t'a jı ge, wee ya jo:

¹⁹ «Nε mu kapyegee ki cε: Ma taanpεεge ke, ni ma n'a daa we, ni ma saama pu beeri, ni ma loxulo le. Nε li cε jo ma kurogo kapyegee k'a jεhe nizhiigee ki na. ²⁰ Ga cεe Zhezabeli wemu w'a wuyε pyi Kile tudunmɔ ge, mu ya wee yaha wu na nε wo kapyebyii pu piinjε, na pu pye pu na dɔdɔɔɔ pyi, na yaperεε xaara bε xaa. Lee wuu na n'a da ma jaagi. ²¹ Nε tuun wa kan wu mu, kɔnhɔ wu daburaje jo wu jurumu wu na. Ga wu ya ta sɔɔ na daburaje jo wu dɔdɔɔɔ ti na wε. ²² Lee wuu na n'a da wu shan yama yasinnege na. Piimu p'a taanfεεge pyi ni wu ni ge, di pee bε curi kanhagbɔ ni pu bye p'i ya daburaje jo pu kapyegee ki na wε. ²³ N'a da ba wu nagoo pu bε gbo. Egilizii pu beeri na ba li cε na nε sipyii fungɔnyɔ ni pu jidaan keree beeri cε. Nε na ba yee beeri nigin nigin saraa kan yi mu na bε ni yi kapyegee ni. ²⁴ Yee Tiyatiiri shεen samaa kunni yee piimu sanha sɔɔ wee kalaa wu na-ε ge; wee p'a byi Shitaanni wo kanmɔhɔjɔɔ nigbɔhɔɔ ki ge; n'a da yi jo yi mu jo n'a da ga tuguro tatii taha yi jɔɔɔ ni wε. ²⁵ Ga n'a daa we wu wa yee mu ge, yi wee co jɔ xuuni, fo di ba she ba. ²⁶ Wemu bu se ta na nε wo kapyegee ki fɔri, fo na nɔ taaxɔɔ li na, nε na ba wee pye fanhafɔɔ shi wu jɔɔɔ ni.

²⁷ Wee na ba shi wu mara ni tɔɔɔɔ publiin ni,
na wu ja ja

ba p'a puuro shɔhɔɔ
jii jagana lemu na wε.

Kee fanha ke nε bε ya ta na To Kile mu. ²⁸ Nε na ba pimugujɔ wɔɔ bε kan weefɔɔ mu.

²⁹ «Kile Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge, wu logo!»

Seme wemu w'a tun Saridesi egilizi wu mu ge

3 ¹ «Egilizi wu wu jε Saridesi ni ge, seme tun wee wo meleke wu mu na: Kile Munahaa gbarashuun ni wɔɔɔ gbarashuun wu wa wemu keɔ ni ge, wee ya jo:

Nε mu kapyegee ki cε. Sipyii ya mu pyi wye, na ta mu di jε gbo. ² Ayiwa, ηmunumɔ pu yaha, pusamaa pii p'a taxuyo shaa ge, m'a pee logoo waha, m'a pu niye curi; bani nε ta mu kapyegee ki ta ki jɔporo na na Kile wu naha tɔan wε. ³ Kalaa wemu m'a ta ge, ni logogana lemu na m'a wu logo ge, ma funjɔ yaha nidogo wee na, m'a wu co, m'a yere ma jurumu wu na.

Ma bu bye ma di ya ḡmunumɔ pu yaha wɛ, nɛ na ba ma fo ba nagaa jɛ wɛ. Tuun wemu ni n'a da ba ge, mu ya wee cɛ wɛ. ⁴ Ga lee be na sipyii pii wa mu yiri Saridesi ni piimu sanha pu faya nɔrɔɔ wɛ. Faviye yi da ba le pu na pu da jaari ni ne ni, bani p'a yaa ni lee ni. ⁵ Wemu ba se ta, faviye yi da ba le weefɔ na. Ne da ga ba wu mege fɔrɔɔ di wolo jɔi sicuumɔ Kitabu wu ni wɛ. Ne na ba yi jo na To Kile ni wu meleke pu jaha taan jo weefɔ wu wa ne wo.

⁶ «Kile Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge, wu logo!»

Seme wemu w'a tun Filadelifi egilizi wu mu ge

⁷ «Egilizi wu wu jɛ Filadelifi ni ge, seme tun wee wo meleke wu mu na: Wemu wu jɛ faefɛ na can yu ge, ni saannaa Dawuda wo kenikaan li wa wu keje ni ge, wee wemu wu da ja gbura ki mugi ni wa yafiin da ja ki tɔ-ɛ ge, ni wu na ja gbura ki tɔ be wa shishiin da ja ki mugi-i ge, wee ya jo:

⁸ «Ne mu kapyege ki cɛ. Li wii nɛ jɔ ki nimugiyahaḡa yaha ma jaha taan, wa shishiin da ja ki tɔ wɛ. M'a ne kafila wu co, ma ya ta foro ne kaa taan wɛ, na ta fanha katii be di jɛ ma ni wɛ. ⁹ Shitaanni wo peenje puga ki sipyii piimu p'a yu na Yawutuu pee jɛ, na ta p'i jɛ Yawutuu-i ge, kafineye pee ya gɔn. Ne na ba pee karamu fo p'a pa nuguro sin ma fee ni, p'i li cɛ na mu ya taan ne mu. ¹⁰ M'a ne jomɔ pu mara ni loxulo ni, lee wuu na kanhama tuun we wu da ba nɔ koḡ beeri na, na jɔi ki sipyii pu beeri nɔhɔ wolo ge, nɛ be na ma mara wee tuun wu ni. ¹¹ Jeri tapyege ni n'a da ba. Le li wa ma keje ni ge, lee co xuuni, kɔnhɔ wa shishiin ganha da ma saanra jɔdɔn li shɔ ma na wɛ. ¹² Wemu ba se ta, nɛ na ba weefɔ pye ba na Kile wu pugbɔhɔ ki beni wa jɛ wɛ. Wee da ga laha wà bada wɛ. Ne na ba na Kile wu mege ka weefɔ na, ni na Kile wu kulo li mege Zheruzalemu-fomɔ wɛ. Wee na ba digi na yiri fugba we ni na To Kile wu yiri. Ne na ba na mafɔḡ ki be ka wu na.

¹³ «Kile Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge, wu logo!»

Seme wemu w'a tun Lawodise egilizi wu mu ge

¹⁴ «Egilizi wu wu jɛ Lawodise ni ge, seme tun wee wo meleke wu mu na: Ne wemu mege ki jɛ Amiina ge, na jɛ seeri jomɛɛ fɔɔ, ni can fɔɔ, ni yaḡmuyɔ yi beeri nɔhɔshaanra Kile mu ge, nɛ jo:

¹⁵ «Ne mu kapyege ki cɛ. Mu ya jɔi wɛ; ma di ya weri wɛ. Mu da bi jɔi kelee na weri lee bi da daan ne ni. ¹⁶ Ga mu jɛ ba lowɔḡwɔḡḡ jɛ wɛ: Ma ya weri wɛ; ma di ya jɔi wɛ, lee wuu na n'a da ba ma tugi yeege na jɔ ki ni. ¹⁷ Mu ya jo na yara fɔɔ mu jɛ, na mu ya naafuu ta, na mu mago jɛ wa yaaga na wɛ, na ta mu bi yaa na li cɛ na kanhama fɔɔ mu jɛ,

ni jaa fɔɔ, ni la baa fɔɔ, ni fyen. Mu bi yaa na li ce na ma ceepile wo wu jɛ. ¹⁸ Lee wuu na nɛ mu yeri jo ma sanni yɛ pyaa shɔ nɛ mu, kɔnhɔ m'a bye lafɔɔ. M'a favige shɔ, kɔnhɔ m'a fɔŋa ta le, ma ceepile wo ganha ba jaa l'a ma shiige wɛ. M'a jɛyaŋaa shii shɔ m'a pee fara ma jii na, kɔnhɔ ma da jaa. ¹⁹ Piimu kaa l'a dan nɛ ni ge, pee na nɛ dinni, na pu kuuni bɛ. Ayiwa, ma zɔ wu beeri kan daburajɛ jo mu. ²⁰ Nɛ kunni niyerege ki wa kupɔɔ li jɔ na, na gbura ki kuuni. Wa bu nɛ mujuu logo na gbura ki mugi nɛ mu, nɛ na ba jɛ na li ni weefɔɔ ni, weefɔɔ bɛ di li ni nɛ ni. ²¹ Wemu ba se ta, nɛ na ba weefɔɔ teje naye yiri na saanra koro li na, ba nɛ bɛ ya se ta na diin na To Kile yiri wu saanra koro li na tiingana lemu na wɛ.

²² «Kile Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge wu logo!»

Kile wo saanra koro le, ni na wu pele fugba we ni

4 ¹ Lee kadugo na a nɛ wii sanha, na fugba wu jɔ ki ja k'a mugi. Mujuu le nɛ fɛnhɛ logo, l'i jɛ ba maga mɛɛ jɛ-ɛ ge, a lee mujuu l'i nɛ pye sanha na: «Dugi naha, keree kiimu k'a yaa na pye le kadugo na ge, di ba kee she ma na.» ² Taapile ni a Kile Munaa di jɛ nɛ ni. Li wii, saanra koro la bye fugba wu ni, wa wu bi tiin lee na. ³ Wemu w'a bi tiin lee na ge, wee bi jii ba pɛɛwa kagereye ya jɛ wɛ, yemu mɛgɛ ki jɛ na zhasipu ni sariduwani ge. Kile ŋmɔpara li bi lee saanra koro li maha, ba m'a li wii wɛ, m'a li ta li na jii ba pɛɛwa kagereye ka jɛ wɛ, kemu mɛgɛ ki jɛ emerɔdi ge. ⁴ Saanra korogoo kelee shuun ni shishɛɛɛ (24) w'a lee saanra koro li maha. Nɔhɔlee kelee shuun ni shishɛɛɛ (24) wu bi tiin kee saanra korogoo ki na, pee jɛ na fadeviire le. Saanra jɔdɔŋɔɔ di jɛ pu beeri nigin nigin juyɔ ni, kiimu ya yaa ni sanni ni ge. ⁵ Kile-jiiŋɛɛ, ni mujonɔɔ, ni Kile-selɛŋɛɛ di foro lee saanra koro li ni. Sokinnaa gbarashuun wemu w'a jii ge, pee jɛ saanra koro li jahagbaa na. Pee jɛ Kile Munahaa gbarashuun wɛ. ⁶ Saanra koro li jahagbaa li bɛ di jɛ kanna gba lɔhɔ ki, kemu ya yaa ni vɛɛri ni ge, vɛɛri wemu ya wii na jaa ba jaawiige jɛ wɛ. Jii yanmuyɔ shishɛɛɛ w'a bye pu niŋɛ ni na saanra koro li maha. Yi jahaya ni yi kaduyo beeri di jɛ jii. ⁷ Jii yanmuyɔ yi nizhiige jɛ ba cenri jɛ wɛ. Shuun wogo ki jɛ ba nupepinŋɛ jɛ wɛ. Taanri wogo ki jaha jɛ ba sipya wogo jɛ wɛ. Shishɛɛɛ wogo ki jɛ ba jaa niyirige jɛ wɛ. ⁸ Kapaya gbaara jɛ yee jii yanmuyɔ yi beeri nigin nigin mu. Yee kapaya yi nɔhɔdaan ni yi fugba wu beeri bye jii. Yee yanmuyɔ yi bi yoyo cee gbee caŋa fara piige na na:

«Fɛfɛɛɛɛ, fɛfɛɛɛɛ, fɛfɛɛɛɛ,
wù Kafɔɔ Kile, Se Beeri Fɔɔ,
wemu w'a bye, ni wu jɛ wà, ni wu na ba ba ge.»

⁹ Saanra koro li tiinvɔɔ we, wee wemu wu da gori yaha ɲii na gbee ge, ye ɲii yaɲmuyɔ shishĕere we ba yoyo cee, na wu pele, na wu sɔni, na baraga teri wu na tuun wemu ni, ¹⁰ nɔhɔle kelee shuun ni shishĕere (24) wu be na nuguro sin wee tuun wu ni saanra koro li tiinvɔɔ wu nahagbaa na, wee wemu wu da gori yaha ɲii na gbee ge, na wu pele, na pu saanra ɲudɔɲɔɔ ki kɔɔngi na ki yaha saanra koro li nahagbaa na, na jo:

¹¹ «Wù Kafɔɔ ni wù Kile,
 mu w'a yaɲmuyɔ yi beeri yàa,
 mu ɲidaan funɲɔ ni yaɲmuyɔ yi beeri ya yàa,
 mu ɲidaan funɲɔ ni yi beeri ɲe be.
 Lee wuu na, nɔɔɔ, ni peɲe,
 ni sefeere ya yaa ni ma ni.»

Kitabu we ni Dubyapige ke

5 ¹ Lee kadugo na a ne Kitabu nigurugo ɲa saanra koro li tiinvɔɔ wu kanige keɲe ni. Wee kadugo ni wu ɲaha beeri bye kama, fe tehe gbarashuun d'a taga wu ɲɔ mara. ² A ne meleke baraga wo wa ɲa wu na kaan ɲiini ni mujuugbɔɔ ni na: «Jɔɔ w'a yaa ni fe pu gyeeɲi ni, kɔnhɔ wu Kitabu wu ɲɔ mugi we?» ³ Wa shishiin ya ta fugba wu ni, kelee ɲiɲe ki na, kelee ɲiɲe ki nɔhɔdaan, wemu na já wee Kitabu wu ɲɔ mugi wu wu funɲɔ wii we. ⁴ Ba ni wa shishiin di bi sanha da wemu w'a yaa ni Kitabu wu ɲɔ mugi ni, wu wu funɲɔ wii we, wee tuun wu ni a ne sii na mee suu xuuni. ⁵ A nɔhɔle wa di ne pye: «Ma ganha ba mee suu we; li wii cenri we w'a foro Zhuda shi wu ni ge, Dawuda yasege ke, wee ya se ta. Lee funɲɔ ni wu na já fe tehe gbarashuun wu kyeeɲi na Kitabu wu ɲɔ mugi.»

⁶ A ne Dubyapige* niyerege ɲa lee saanra koro le, ni ɲii yaɲmuyɔ shishĕere, ni nɔhɔle pu ɲiɲe ni, ma na giin na p'a ki gbo. Yeɲe gbarashuun ni ɲii gbarashuun wu bye ki na. Kee ɲii gbarashuun wu ɲe Kile Munahaa gbarashuun we. Kee ya tun ɲiɲe ki kabaya yi beeri na. ⁷ A Dubyapige k'i fulo na Kitabu wu nigurugo ki lɔ saanra koro li tiinvɔɔ wu kanige keɲe ki ni. ⁸ Ba Dubyapige k'a wee Kitabu wu lɔ we, a ɲii yaɲmuyɔ shishĕere ni nɔhɔle kelee shuun ni shishĕere (24) wu nuguro sin ki fee ni. Konɔɔ ɲe pu beeri nigin nigin keye ni, ni sanni ceeɲbuugoo, kee bi ɲi nudanga yawurire na. Tee ɲe Kile wo fefeere sipyii pu Kile-ɲereye. ⁹ Pu bi yofonɔ cee na:

«P'a mu gbo.

* **5:6 Dubyapige:** kee ɲe Yesu, Kile Ja we. Ali na wu ta jurumu wa shishiin ya ta wu na we, w'a sɔɔ na wu munaa kan saraga, na xhu koɲɔ wo jurumu wu wuu na.

M'a sipyii pii juyo wolo
 ni ma shishan pu ni na kan Kile mu,
 na foro kpɔnhɔɔ ki beeri ni, ni shi jomɔ pu beeri ni,
 ni shi wu beeri ni, ni fiye yi beeri ni,
 Lee wuu na mu ye w'a yaa ni Kitabu wu jo ni,
 m'a wu fe pu kyeeɛgi.

¹⁰ M'a pee pye Kile saanra ti sipyii,
 ni saraya naha shɔɔnrivɔɔ, Kile mu.

Pee na ba saanra pyi niɛ ki na.»

¹¹ Lee kadugo na a ne wii na melekeɛ niɛhemɛɛ jomɔ logo. Pee bi saanra koro le, ni nii yanmuyo ye, ni nɔhɔleɛ pu maha. Pee bye melekeɛ miliyoo niɛhemɛɛ tehenɛ baa wuu. ¹² Pee bi mujonɔɔ waa na:

«Dubypige ke p'a gbo ge, kee ya yaa ni sefeɛɛ,
 ni yaaga feɛɛ, ni fungɔngɔ feɛɛ, ni fanha,
 ni pɛɛɛ, ni nɔɔɔ, ni masɔɔ ni.»

¹³ Kile wo yanmuyaaya yemu beeri yi ne fugba we ni ge, ni niɛ ke na ge, ni niɛ ke nɔhɔdaan ge, ni suumɔ lɔhɔ ke ni ge, a ne yee beeri mujonɔɔ logo yi na yoyo cee na:

«Masɔɔ, ni pɛɛɛ, ni nɔɔɔ, ni sefeɛɛ ti pye
 saanra koro li tiinvɔɔ

ni Dubypige ki woyo fo gbee.»

¹⁴ A nii yanmuyo shishɛɛ wu jo: «Amiina.» A nɔhɔleɛ p'i nuguro sin na ki pele.

Dubypige k'a Kitabu wu fe pu kyeeɛgi

6 ¹ Ba Dubypige k'a fe teheɛ gbarashuun wu wa nigin kyeeɛgi tuun wemu ni we, a ne nii yanmuyo shishɛɛ wu wa nigin mujuu logo ba Kile ma sele me we na: «Pa!» ² Lee kadugo na a ne shɔnfige ka na. Wemu w'a bi dugi kee na ge, sindaa ne wu keɛ ni. Saanra judɔɔ bi kan xɔ wee mu. Wu sefeɛɛ wo w'a foro, wu na ba se ta.

³ Tuun wemu ni w'a fe shuun wo pu kyeeɛgi ge, a ne nii yanmuɔɔ shuun wogo ki mujuu logo na: «Pa!» ⁴ A shɔnpiga ka di foro. Wemu w'a bi dugi kee na ge, sefeɛɛ ya kan xɔ wee mu na ke koɔ ke naniɛ xɔ, konhɔ sipyii di da puyɛ gbuu. Njɔpara niduunnɔ ya kan wu mu.

⁵ Tuun wemu ni w'a fe taanri wo pu kyeeɛgi ge, a ne nii yanmuɔɔ taanri wogo ki mujuu logo na: «Pa!» A shɔnwɔhɔɔ ka di foro. Wemu w'a bi dugi kee na ge, shaa li bye wee keɛ ni na daanna pyi. ⁶ A ne mujuu la logo nii yanmuyo shishɛɛ wu te ni na: «Shinma tuugo ka wo kilo nigin ya be ni shen nigin caɔa nii saraa ni. Shinma tuugo katii be wo kiloo taanri be

ya bē ni wee saraa we ninumō ni. Ma ganha bu da sīnme pe ni duven wu kyēegi wē.»

⁷A wu fē shishēere wo pu kyēegi, a jūi yaŋmuŋō shishēere wogo k'i jo: «Pa!» ⁸A nē shōngō ka ja k'a foro, kee bi kiikaan. Wemu w'a bi dugi kee na ge, wee mēge jē xu. Adēsi bi taha wee fēni. Sefēere bi kan pu mu jīŋe ke taaga shishēere wogo ki na; kōnhō pu da sipyii gbuu ni ŋmōparaa ni, ni xuugbōhō, ni kafēeye yama, ni jīŋe ke yacoyo ni.

⁹W'a fē kaguro wo pu kyēegi tuun wemu ni ge, sipyii piimu p'a gbo Kile jomō pe ni wu sēeri keree ki fēni ge, a nē pee wo munahaa ki ja saraga yi tawologo|Saraya yi tawologo ki nōhōdaan. ¹⁰Pee bi mujōŋō waa na: «Wu Kafō, fēfēere wo ni can wo we, fo tuun wekē ni mu di da ba kiiri kōn jīŋe ki sipyii pu na, m'a wēe shishan pu yogo jo wē?» ¹¹Wee tuun wu ni, a p'i fadedōnyō niviye kan pu bēeri nigin nigin mu, na pu pye na pu jēri pye sanha loxulo li ni, fo pu kapyebyejii, ni pu cebooloo pu bu shē fa; pee piimu p'a yaa na gbo lee gbogana li na ba pee jē-ε ge.

¹²Lee kadugo na a nē Dubyapige ki ja k'a fē gbaara wo pu kyēegi. Wee tuun wu ni a jīŋe k'i jēle xuuni. A piige di jé caŋa jii li ni, a l'i wō ba fawhōŋō jē wē. A yēŋe ki bēeri di jaŋa ba shishan jē wē.

¹³A fugba wōwō k'i do jīŋe ki na ba kafēege ma nitoodige jahara, na ki geeye turi wē. ¹⁴A fugba wu laha wu tateenge ni, ba p'a fuugo kurulo na luu kurulogana lemu na wē. Faaboboyo ye ni lōhō nīŋe takpiiye yi bēeri y'a kuu laha yi tatiinye ni. ¹⁵Kōŋō ki sipyii pu bēeri: Saannaa yoo, sipyigbōō yoo, kashen jūŋōfēe yoo, naafuu fēe yoo, fanhafēe yoo, buloo yoo, piimu jē buloo wē, pee yoo, pee bēeri ya puyē ŋmōhō yaŋa gulogoo ni, ni faaboboyo yi tē ni. ¹⁶A p'i faaya ni boboyo yi pye: «Yi to wū jūŋō ni, y'i wū ŋmōhō saanra koro li tiinvōō we, ni Dubyapige ki loyire li jaha na. ¹⁷Bani pu loyire li cagbōhō k'a nō. Jōgō wu d'a já zhō wē?»

Kile wo fē p'a kṑn Izirayeli sipyii piimu na ge

7¹Lee kadugo na a nē melekeē shishēere niyereye ja jīŋe ki kabaya shishēere wu na. Pee bi kōŋō ki kabaya shishēere wu kafēege ki co, kōnhō kafēege ka shishiin ganha ba yiri jīŋe ki na, kelee suumō lōhō ki na, kelee tige ka shishiin na wē. ²A nē meleke watii ja w'a yiri Kile-nōhō ki shizhaa na, Kile jii wo wu wo fē kṑn kṑn yaaga ki jē wu keŋe ni. Nīŋe ki fara suumō lōhō ki na, yee gyēegi ya kan melekeē shishēere wemu mu ge, a wu mujuugbōō jo na pee pye: ³«Yi ganha bu da yafiin kyēegi jīŋe ke, kelee suumō lōhō, kelee tiire ti na, na ta wēe sanha fē kṑn wū Kile wu kapyebyii pu gbahaa na wē.» ⁴Fē ya kṑn piimu na ge, pee yē jō nē logo. Pee jē sipyii kabōŋōō xhuu nigin ni kelee shishēere ni shishēere (144.000). Pee bi foro Izirayeli kṑnhōō ki bēeri na.

⁵ Zhuda wo kpɔɔn li na, fɛ ya kpɔn sipyii kabɔfoŋɔɔ kɛ ni shuun
(12.000) na;

Uruben wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfoŋɔɔ kɛ ni shuun;
Gadi wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfoŋɔɔ kɛ ni shuun;

⁶ Azeri wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfoŋɔɔ kɛ ni shuun;
Nefitali wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfoŋɔɔ kɛ ni shuun;
Manase wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfoŋɔɔ kɛ ni shuun;

⁷ Simijɔ wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfoŋɔɔ kɛ ni shuun;
Levi wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfoŋɔɔ kɛ ni shuun;
Isakari wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfoŋɔɔ kɛ ni shuun;

⁸ Zabolɔn wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfoŋɔɔ kɛ ni shuun;
Yusufu wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfoŋɔɔ kɛ ni shuun;
Benzhame wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfoŋɔɔ kɛ ni shuun;
fɛ ya kpɔn pee beeri na.

Sipyijehemee piimu p'a sho ge

⁹ Lee kadugo na a nɛ wii na sii sipyiiire ta ja t'a sii jɛhɛ, sipya wa shishiin da já piimu tɔɔ wɛ. Pee bi foro fiiye yi beeri ni, ni shi wu beeri, ni shi jomɔ pu beeri, ni kpɔnhɔɔ ki beeri ni. Pee niyereye y'a bye saanra koro le, ni Dubyapige ki jaha tɔan. Fadeviye nidɔɔnyɔ yi bye pu na, fɛnhegeye di jɛ pu keye ni. ¹⁰ A p'i ganha na mujonɔɔ waa na: «Wèe wo Kile we w'a tiin saanra koro li na ge, wee ni Dubyapige ki k'a juwuuro kaan wèe mu.» ¹¹ Melekɛe pu niyereye yi bye na saanra koro le, ni nɔhɔlɛ pee, ni jii yanmuyɔ shishɛere wu maha. A p'i nuguro sin saanra koro li jahagbaa na, na pu jahaya buri jije na, na Kile pele. ¹² na jo: «Amiina. Masɔɔ ni nɔɔɔ, ni fungɔngɔ fɛere ni baraga daha, ni pɛɛɛ, ni sefɛere, ni fanha, yee jɛ wee Kile wu woyo fo gbee. Amiina.»

¹³ A nɔhɔle nigin wa di nɛ yege na: «Jɔɔ yɛ p'i jɛ ni ye fadeviye ye ni wɛ? Mii p'a yiri wɛ?» ¹⁴ A nɛ wu pye: «Nɔhɔle we, go mu wu wa pu cɛ.» A wu nɛ pye: «Piimu nivorowuu pu wa kanhagbɔ pu ni ge, ni p'a fadeye yi je fiinjɛ Dubyapige ki shishan pu ni ge, pee pu wa. ¹⁵ Lee na pee wa Kile wo saanra|Kile saanra koo li jaha tɔan na kapyɛɛɛ pyi wu mu wu tapɛɛɛ pugbɔhɔ ki ni caɔa fara piige na. Saanra koo li tiinvɔɔ wu na ba bye ni pu ni, na pu mara. ¹⁶ Xuugo ni waga da ga ba pu ta bada wɛ. Caɔa be di da ga ba daraa pu na sanha wɛ, kelee kafugo katii be wɛ. ¹⁷ Bani Dubyapige ke ki wa saanra koro li niɛ ni ge, kee na bye pu nahavɔɔ, na se ni pu ni jii sicuumɔ lɔhɔ ki yiri. Kile na ba pu jɛsinmɛ pu beeri tuu.»

Fē gbarashuun wo pu keree

8¹ Tuun wemu ni Dubyapige k'a fē gbarashuun wo pu laha ge, a fehene di fugba wu kpɔn fo na nɔ minitii kelee taanri (30) shishiin na.

² Melekee gbarashuun we w'a yere Kile naha taan ge, a ne pee ja. A p'i maya gbarashuun kan pu mu. ³ A meleke watii be di ba yere saraya tawologo | Saraya yi tawologo ki nahagbaa na. Yawurire shɔɔ sanni wuu li bye wu keɲe ni. A p'i nudanga yawurire niɲehere kan wu mu; Kile ya sipyii piimu pye fēfēe ge, kɔnhɔ wu pee wo Kile-ɲereye yi fara tee yawurire ti na, wu yee pinne wolo saraga, saraya tawologo sanni wogo ki ɲuɲɔ ni. Kee bye saanra koro li nahagbaa na. ⁴ Tee nudanga yawurire ti wo wurege ni Kile ya sipyii piimu pye fēfēe ge, ni pee wo ɲereye y'a dugi shiizhan Kile naha taan meleke wu keɲe ni. ⁵ A wee meleke wu yawurire shɔɔ li ɲi saraya yi tawologo ki wo naganhaa ki na, na ki wá ɲiɲe ki na. A Kile-selenɲee, ni muɲoɲɔ, ni Kile-ɲiɲee, ni ɲiɲe celeɲe di bye.

Melekee p'a maya yi ɲɔ kɔn na wi

⁶ Maya gbarashuun wemu wu bye melekee gbarashuun wu mu ge, a pee di gbegele yee maya yi wo wi kaa na. ⁷ A meleke nizhiime wu wu wo maga ki wi, a zanha kagereye, ni na, ni shishan di suri yiyē ni na wá ɲiɲe ki na. A ɲiɲe ki taaga taanri wogo k'i sogi. A tiire ti taaga taanri wogo ki be di sogi. A ɲapurege ki beeri di sogi.

⁸ A meleke shuun wo wu wu wo maga ki wi, a l'i bye ma na giin na ya faabobo-tabaaga kemu ɲaɲa ge, kee w'a wá suumɔ lɔhɔ ki ni. A suumɔ lɔhɔ ki taaga taanri wogo k'i ɲeri shishan. ⁹ A suumɔ lɔhɔ ki ɲii yaɲmuyɔ yi taaga taanri wogo k'i xhu. Kɔɔɔɔ ye y'a bye suumɔ lɔhɔ ki ɲuɲɔ ni ge, a yi be wo taaga taanri wogo ki be di gyēgi.

¹⁰ A meleke taanri wo wu wu wo maga ki wi, a wɔɔɔɔ tabaaga ka di yiri fugba we ni na pa do, na ganha na ɲi ba nagbɔhɔ ɲe wē. Kee ya to gba lɔhɔɔ yi taaga taanri wogo, ni yi lobulowegee ki ni. ¹¹ Lee wɔɔɔ li mege ki ɲe Zoro. A lɔhɔɔ yi taaga taanri wogo ki beeri di soro. A kee lɔhɔ k'i shenɲehemēe gbo, bani ki bi soro.

¹² A meleke shishere wo wu wu wo maga ki wi, a lee di caɲa ki taaga taanri wogo ki kpɔn, ni yeɲe ki taaga taanri wogo ke, na fara wɔɔɔ ki taaga taanri wogo ki be na, fo na yi kpēenge ki taaga taanri wogo ki pye nibiige. Ayiwa, piige ki fara caɲa ki na, a yi kpēenge taaga taanri wogo k'i bye nibiige.

¹³ A ne wii sanha na ɲaa ɲa w'a yiri na beele fugba lii lii we ni, na mujuugbɔɔ waa na: «Melekee taanri wusamaa p'a kori ge, pee ba pu wo

maya yi wi tuun wemu ni, bɔɔngɔ, bɔɔngɔ, bɔɔngɔ kee k'a da niŋe ki sipyii pu ta wee tuun wu ni.»

Meleke kaguro wo wu wo maga mɛɛ

9¹ A meleke kaguro wo wu wu wo maga ki wi, a nɛ wɔɔɔ na l'a yiri fugba we ni na pa do niŋe ki na. A p'i wecogonɔ tɛhɛnɛ baa wogo ki wo kenikaan li kan lee mu. ² A l'i kee wecogonɔ ki nɔ mugi, a wurege di ganha na foro wà ba kanragaa wurege nɛ wɛ. A wecogonɔ ki wurege di nibiige leŋe caŋa nii le ni kafɛɛge ki ni. ³ A kabeeye ya di foro kee wurege ki ni na caaga niŋe ke na. A p'i fanha kan yi mu ba nàmaa nɛ wɛ. ⁴ P'a yi jo yi mu na yi ganha bu da kakara pye nà ke na wɛ, kelee yapyiire, kelee tige ka shishiin na wɛ; ga sipyii piimu pu nɛ Kile wo fɛ pu nɛ pu gbahaa na-ɛ ge, na y'a kakuunɔɔ pyi pee ye na. ⁵ Sefɛere ya ta kan yi mu yi já sipya gbo wɛ. Ga sefɛere ya kan yi mu y'a sipyii kana fo yeye kaguro. Yi sɔɔnɔɔ ya yá ba nàmaa wuuro nɛ wɛ. ⁶ Sipyii na ba xu shaa yee caya yi na, ga p'i da wu ta wɛ. Xu kaa na ba bye pu na, ga wee bɛ na ba fe pu naha na.

⁷ Yee kabeeye yi bye ma na giin shɔnyɔ p'a gbegele kashen kaa na, na nɛ ma na giin sannɩ saanra nɔɔɔɔɔ y'a tɔ. Yi nahaya nɛ ba sipyii woyo nɛ wɛ. ⁸ Yi nuzhiire nɛ ba cee wuuro nɛ wɛ. Yi ganhaa di nɛ ba cɛnri wogoo nɛ wɛ. ⁹ Yi nɛ kanna tɔɔɔ fadeye y'a le na pye nɛmasigiye, yi kapaya tunmɔ di nɛ ba shɔnyɔ wotoriyo niŋɛhɛye tunmɔ nɛ wɛ, yemu y'a gburogi na se kashen ni ge. ¹⁰ Yi naya nɛ ba nàmaa woyo nɛ wɛ ni nɛmahaa ni. Kanhama pe y'a da ba daha sipyii pu na fo yeye kaguro ge, kee fanha ki wa yi naya yi ni. ¹¹ Saan wa wu nɛ yi nɔnɔ ni, wee wu nɛ wecogonɔ tɛhɛnɛ baa wogo ki meleke we. Wu mɛge ki nɛ Heburuu jomɔ pu ni na Abadɔn, p'i wu pyi Girekii jomɔ pu ni na Apoliyon, (lee kóri nɛ gyɛɛgi pyevɔɔ).

¹² Bɔɔngɔ ki nizhiige ya toro, lee kadugo na, shuun wa bɛ wu da daha kee na sanha.

Meleke gbaara wo wu wo maga mɛɛ

¹³ A meleke gbaara wo wu wu wo maga ki wi, saraya yi tawologo sannɩ wogo ke ki bye Kile naha tãan ge, a nɛ mujuu la logo na foro ki gulogoo shishɛere wu yeŋɛ shishɛere wu ni. ¹⁴ Maga ki bye meleke gbaara wo wemu keŋe ni ge, a wu wee pye: «Meleke shishɛere wu w'a pɔ Efirate gbagɔ wu lohɔ ki nɔ na ge, pu sanha.» ¹⁵ Pee meleke pii p'a bi gbegele yaha na bɛ ni wee tuun we, ni kee caŋa ke, ni kee yeŋe ke, ni lee yee li ni ge, a p'i pee sanha yaha, kɔnhɔ p'i sipyiire ti taaga taanri wogo ki gbo. ¹⁶ Pee wo kashenɛmuu piimu p'a bye shɔnyɔ na ge, pee bi miliyoo xhuu shuun (200.000.000) xɔ. Kee nɔ ke nɛ logo.

¹⁷ KashĒĒ le nē na ge, shōnyō ye ni piimu p'a bi dugi yi na ge, tōrō fadeye yi bye pu bēeri mu, yee yi bye pu ŋmasigiye. Yi tuugo ka jē ba na jē wē, ka jē bulani ba safiiri kagerenē jē wē, ka jē ba kirimu jē wē. Shōnyō yi juyō di jē ba cēnri wogo jē wē. Na ni wurege ni kirimu di foro yi jōyō ni. ¹⁸ Na ni wurege ni kirimu we w'a foro yee shōnyō yi jōyō ni ge, a pee kanhama tēhē taanri wu sipyiire ti taaga taanri wogo ki gbo. ¹⁹ Yee shōnyō yi fanha jē yi juyō ni yi naya ni. Yi naya yi jē ba wōlō jē wē. Naya yi jē ni juyō ni, yee juyō yi ni y'a sipyiire ti kana.

²⁰ Sipyii piimu samaa p'a kori, pe kanhama pe ya pu gbo-e ge, pee ya ta daburaje jo pu kapyegeē ki na wē. Pee ya ta jinaa wo pēenē ke ni yapereē wo pēenē ki jō yaha wē. Kee yapereē kii ya yāa ni sanni, kelee warifyen, kelee dānaa tōrō, kelee kagereye, kelee ni tige ni. Ki ya paa wē, ki ya nuri wē, k'i ya jā naari wē. ²¹ Pu ya ta daburaje jo pu sipyigbuu li na, kelee pu siganma keree, kelee pu dōdōrō, kelee pu nagaara ti na wē.

Mēleke we ni Kitabupire li keree

10 ¹ Lee kadugo na a nē mēleke baraga wo wa na wu na tigi na yīri fugba we ni, pahaṅa di jē wu cēre fāya. Kile-ŋmōpara di jē wu juyō ni. Wu paha ke di jē ba caṅa jē wē. Wu tōyō jē ba na benē jē wē. ² Kitabupire la jōmugi-yahaṅa ki bye wu kenē ni. W'a bi wu kanige tōyō taha suumō lōhō ki na, na kamēnē wogo ki taha jīnē ki na. ³ A wu mujuugbō la wà ba cēnri ya guuri wē. W'a lee wá tuun wemu ni ge, a Kile-selenēē gbarashuun wu ganha na ya yu. ⁴ Ba Kile-selenēē gbarashuun w'a jo xō wē, nē bi zhaa da yee kani, ga na mujuu la logo na foro fugba we ni na: «Yemu Kile-selenēē gbarashuun w'a jo ge, yee yaha kaṅmōhōnō, ma ganha bu yee ka wē.» ⁵ Mēleke wu niyerege nē na suumō lōhō ke, ni jīnē ki na ge, a wee di wu kanige kenē yirige fugba wu ni na gaa na: ⁶ Wemu wu da gori yaha jīi na gbee ge, wu d'a fugba we ni wu funṅō yaṅmuyō, ni jīnē ni ki yaṅmuyō, ni suumō lōhō ni ki funṅō yaṅmuyō bēeri yāa ge, nē kaa wee na jo: «Taasigine wa li ni nige wē. ⁷ Ga caṅa kemu mēleke gbarashuun wo w'a da ba wu wo maga ki wi ge, kee na ba bye Kile wo kaṅmōhōnō li jō cavaṅa ma na jo ba w'a yi jo wu kapyebyii Kile tudunmō pu mu jogana lemu na wē.»

⁸ Mujuu le nē bi logo na yīri fugba wu ni ge, a lee di nugo nē pye na: «She Kitabupire li jōmugi-yahaṅa ki shō mēleke wu mu, wee wemu w'a yere suumō lōhō ke ni jīnē ki na ge.» ⁹ A nē fulō wee mēleke wu na, na wu jēeri jo wu Kitabupire li kan na mu. A wu nē pye: «Li co m'a li li, li na daan ma jō ni ba sere jē wē, ga li bu digi ma funṅō ni, li na zoro.» ¹⁰ A nē lee Kitabupire li co mēleke wu kenē ni na li. A l'i daan nē jō ni ba sere jē wē, ga ba nē li li xō tuun wemu ni wē, a l'i soro nē funṅō ni. ¹¹ A mujuu l'i

nugo nɛ pye sanha na: «Li waha l'i waha ma na ba jomɔ ta sanha Kile mu na jo fiiye niɲehɛyɛ, ni shi niɲehɛmɛ, ni shi jomɔ niɲehɛmɛ, ni saannaa niɲehɛmɛɛ shizhaa na.»

Sɛɛrɛɛ shuun wu keree

11 ¹Lee kadugo na a p'i daanna kagaanga ka kan nɛ mu, kee bye ba publiin jɛ wɛ. A p'i nɛ pye: «Yiri m'a Kile-pɛɛɲɛ pugbɔhɔ ki taanna, ni saraya yi tawologo ke, piimu p'a Kile peɛ wà ge, m'a pee tɔɔ. ²Ga m'a Kile-pɛɛɲɛ pugbɔhɔ ki kaanɲa ki yaha wà, ma ganha bu da kee taanna wɛ. Bani kee ya kan shi wu mu wemu jɛ Yawutuu wɛ. Pu na ba jaari jaari fɛfɛrɛ kulo li ni yeye keɛɛ shishɛrɛ ni shuun (42) funɲɔ ni. ³Nɛ na ba sefɛrɛ kan na sɛrɛɛ shuun wu mu. P'a yoro bɔɔɔyɔ faya* le na Kile Kafila jo cabyaa kabɔfonɔ di xhuu shuun ni keɛɛ gbaara (1.260) funɲɔ ni.» ⁴Pee jɛ oliviye tiye shuun wɛ, ni sokinnaa shuun wɛ, pee piimu niyereye yi wa niɲɛ ki Kafɔɔ wu jaha tãan ge. ⁵Sipya wa ba giin wu kakuunɔ pye wee wa na, na na foro pu jɔ ni na wee pɛn wo sòrogo. Wa ba giin wu kakuunɔ pye we wa na, nakaara baa le xugana le na weefɔɔ da xhuu. ⁶Se wa pu ni na fugba we tɔ, kɔnhɔ zanha ganha bu do pu Kile jomɔ pu cajoyo yi na wɛ. Se wa pu ni na lɔhɔ jɛri shishan. Tuun wemu bɛeri bu pu taan, se wa pu ni na kanhama tuugo bɛeri nɔ sipyiire ti na niɲɛ ki na.

⁷Pu ba ba pu sɛeri keree ki jɔ fa tuun wemu ni, yacoguunɔ ke k'a duri na foro wecogonɔ tɛhɛnɛ baa wogo ki ni ge, kee na ba yogo kɔn pu na, na já pu na, na pu gbo. ⁸Pu niɲhuyo na ba bye kugbɔɔ li pinnɛrɛ kpɛɛnge ki na. Lee kulo l'a foro lemu feni ge, lee jɛ Sodɔmu ni Misira. Lee kulo li ni pu Kafɔɔ w'a kori tige na. ⁹Konɔ ke sipyii pii na ba pu niɲhuyo ja na foro fiiye yi bɛeri ni, ni shi wu bɛeri, ni shi jomɔ pu bɛeri, ni kpɔnhɔɔ ki bɛeri na. Pee na ba pu niɲhuyo ja cabyaa taanri ni taaga funɲɔ ni. Pu da ga ba sɔɔ pu pu le faya ni wɛ. ¹⁰Kile tudunmɔɔ shuun wu gbo wu na ba bye fundanga konɔ ki sipyii pu mu, fo pu na fundanga yakanya kaan puyɛ mu, bani pee shuun w'a niɲɛ ki sipyii pu kanha fo xuuni. ¹¹Ba kee cabyaa taanri ni taaga k'a toro wɛ, a Kile di munahaa le pu ni, na jiiɛrɛ kan pu mu, a p'i yiri yere. Piimu pu bi pu wii ge, a fyaara di jé pee ni fo xuuni. ¹²A pee Kile tudunmɔɔ shuun wu mujuugbɔɔ la logo na yiri fugba we ni na: «Yi dugi naha!» A p'i dugi jahaɲa na na kari fugba wu ni pu pɛn pu jii na. ¹³Wee tuun wuyɛ pyaa ni, a niɲɛ k'i jeɛ xuuni. A kulo li taaga ke wogo k'i do, a sipyii kabɔfonɔɔ gbarashuun (7.000) di xhu kee niɲɛ cɛɛɲɛ ki na. A sipyii pusamaa di fya xuuni na ganha na fugba Kile

* **11:3** Pu na **bɔɔɔyɔ faya** le, lee ya li shɛɛ na pu jatanhaɲa wuu pu jɛ, pu jomɔ pu be di jɛ can.

pele. ¹⁴ Bɔɔngɔ shuun wogo k'a toro. Jɛɛɛ tapyege ni bɔɔngɔ taanri wogo k'a da nɔ.

Meleke gbarashuun wo wu wo maga ki mɛɛ

¹⁵ A meleke gbarashuun wo wu wu wo maga ki wi, a mujogbɔhɔ kii di foro fugba we ni na:

«Na lo nime na, koɔɔ ki saanra t'a pye
wù Kafɔɔ Kile wuuro,
ni w'a Shɔɔɔ wemu jaha bulo ge.

Wu na ba diin saanra koro li na gbee.»

¹⁶ Nɔhɔlɛ kelɛɛ shuun ni shishɛɛɛ (24) wemu w'a tiin pu saanra korogoo ki na Kile jaha tãan ge, a pee di nuguro sin, na pu jahaya buri jinɛ na, na Kile pele. ¹⁷ A pee di jo:

«Kafɔɔ Kile, Sefɛɛɛ Bɛɛri Fɔɔ,
mu wemu wu jɛ wà ge,
ni mu wemu wu bye wà ge,
wèè yaa baraga taha ma na;
bani m'a jé ma saanra ti ni
ni sefɛɛɛ nigbɔɔɔ ni.

¹⁸ Shi wemu jɛ Yawutuu-i ge, a pee logoo di yìri.
Ga ma loyire l'a nɔ.

Xuu pu wo kiiri wu taakɔɔɔ ni
ma kapyebyii Kile tudunmɔɔ pu saraaduun ya nɔ,
ni m'a sipyii piimu pye fɛɛfɛɛ ge,
ni piimu p'a ma pele ge,
sipyigbɔɔ fara sipyitiilee na,
pee bɛɛri saraaduun ya nɔ.

Ninɛ ki kyɛɛgiveɛ pu be taaxɔɔ ya nɔ.»

¹⁹ Kile-peɛɛɛ pugbɔhɔ kemu ki jɛ fugba we ni ge, a kee jɔ di mugì. A Kile wo kariɛɛɛge jɔmɛɛ li keshi wu ja wu peɛɛɛ pugbɔhɔ ki funɔɔ ni. A Kile-jinɛɛ, ni Kile-sɛlɛɛɛ, ni mujɔɔɔ di ganha na fòro. A jinɛ k'i jɛlɛ, a zanha kagereye nagaya be di digi.

Cee we ni wɔɔɔɔ ke p'a byi diragɔɔ wu ge

12 ¹ Lee kadugo na a ne kakanhana nigbɔɔ la ja fugba we ni. A ne cee wa ja, caɔa ke na jɛ wu cére fàya, yeɛɛ ke di jɛ wu tɔɔɔ yi nɔhɔdaan. Wɔɔɔ ke ni shuun saanra judɔɔɔ di jɛ wu jɔɔɔ ni. ² W'a

bi yere yacere na. Wu laa li bi yìri, a wu ganha na sipyaa suu layana li kanhama pu na.

³Lee kadugo na a kakanhana la be di bye fugba wu ni. Lee ñe wɔɔɔɔ nɔɔɔɔ nɔɔɔɔ, ñuyɔ gbarashuun ni yeñe ke di ñe ki mu. Saanra ñudɔɔɔ ki bye yee ñuyɔ gbarashuun wu beeri nigin nigin na. ⁴A ki naja k'i fugba wu wɔɔɔ ki taaga taanri wogo ki faari wo ñiñe ki na. Wee cee wu bi giin di digi, a wɔɔɔɔ k'i yere wu jahagbaa na, kɔnhɔ wu bu digi, k'i pya wu xa. ⁵A cee w'i digi funana na. Ga taapile ni a wee pya w'i gari Kile ni wu saanra koro li kabanugo na. Wee wu da ba shi wu beeri mara ni tɔɔɔɔ biin ni. ⁶A cee wu baa kari siponɔɔ ki ni; Kile bi xuu wemu gbegele ge, a wu gari wà, kɔnhɔ wu she wu ñɔ shaa wà fo cabyaa kabɔfonɔ nigin di xhuu shuun ni kelee gbaara (1.260).

⁷Wee tuun wu ni a kashen di yìri fugba we ni. Melekee ñuyɔfɔɔ Misheli ni wu melekee p'a tun ni wɔɔɔɔ ki ni. A wɔɔɔɔ ki be ni ki tahama-nɔhɔmɔɔ p'i kashen ki ñmɔ. ⁸Ga pee ya ta se ta we. Pu ya ta xuu wa ta nige fugba we ni we. ⁹A p'i wɔɔɔɔ ki co, na ki wá ñiñe na. Kee ñe wolege ke, p'i ki pyi na tɔɔɔɔ levɔɔ, ni Shitaanni. Kee kemu k'a ñiñe ki sipyii pu beeri piinñe ge, kee ni ki melekee p'a pinne wá ñiñe ki na shiizhan.

¹⁰Lee kadugo na a ñe mujuugbɔɔ la logo na yìri fugba we ni na:

«Nime wèe wo Kile wu wo ñuwuuro te,
ni wu sefeere te, ni wu saanra ti tuun w'a nɔ.
Shɔɔɔɔ wemu w'a shɔɔnri lɔ ge,
wee be wo ñuyɔ feere ti tuun w'a nɔ nime,
bani wèe cebooloo pu jaagivɔɔ w'a co,
na wá ñiñe ki na.

Wee wemu w'a bye Kile paha tãan
na pu jaagi caña fara piige na ge.

¹¹Wèe cebooloo p'a se ta
wu na Dubyapige ki shishan pu baraga ni,
ni pu Kile Jozaama pu seeri keree
ki be wo jo baraga ni.

Bani p'a bi kahari pu munahaa ni fo na nɔ xu na.

¹²Lee wuu na fugba we ni piimu pu ñe wà ge,
yi fundanga ta.

Ga, bɔɔngɔ ki wa ñiñe ni suumɔ lɔhɔ wogo,
bani Shitaanni ya tigi pa yee mu.

Wu luu l'a yìri xuuni,
bani w'a li ce na tuun watii ñe nige wee mu we.»

¹³ Ba wɔɔɔɔ k'a li ja na kee ya wá niŋe ki na wɛ, cee we w'a tigi funana li na ge, a k'i daha wee feni na gana. ¹⁴ Ga, a naa nagaŋa kapaya shuun di gan cee wu mu, xuu wemu w'a yàa yaha wu mu siponɔ ki ni ge, kɔnhɔ wu yiri wu she diin wà. Wu na ba ŋmɔhɔ wà, na lii wɔ wu na. Pu na ba wu ɔ shaa wà fo na she nɔ yee taanri ni yeye gbaara na. ¹⁵ Lee kadugo na a wɔ wu lofomɔ pa yeege wu ɔ ni cee wu feni, ba gba lɔhɔ ɲe wɛ, kɔnhɔ pee lofomɔ p'i wu li. ¹⁶ Ga, a niŋe k'i cee wu tɛge; wɔɔɔɔ k'a lofomɔ pemu yeege ki ɔ ki ni ge, a niŋe k'i ki ɔ mugi na pee gba. ¹⁷ A wɔɔɔɔ ki luu di yiri xuuni cee wu tãan. Yesu ya can wemu she ge, Cee wu wo tuugo sipyii piimu p'a wee co, na Kile wo ɲɔmehɛe ki be co ge, a k'i she ganha na kashen kɔɔn pee na.

Yacoŋɔ niguŋɔ kemu k'a foro suumɔ lɔhɔ ki ni ge

¹⁸ Lee kadugo na a wɔɔɔɔ k'i she yere suumɔ lɔhɔ ki ɔ na gbazhenhe ki ni.

13 ¹ A ne yacoŋɔ ka nivorogo ɲa suumɔ lɔhɔ ki ni, ɲuyɔ gbarashuun ni yeŋɛɛ ke di ɲe ki mu. Saanra ɲudɔɔɔ ke di ɲe yeŋɛɛ ke wu beeri ɲuŋɔ ni. Kile mekyeegere jomɔ d'a ka ki ɲuyɔ yi beeri na. ² Ne yacoŋɔ kemu ɲa ge, kee bye ba shen ɲe wɛ. Ki tɔɔɔɔ ɲe ni baraga ni ba yacoŋɔ ka ɲe wɛ, kemu mege ki ɲe urusi ge. Ki ɔ ɲe ba cɛnri wogo ɲe wɛ. A wɔɔɔɔ k'i ki sefeere te, ni ki saanra te, ni ki fanhagbɔhɔ ki kan ki mu. ³ A ne ki ɲuŋɔ nigin wa ɲa w'a bana, a k'i bye ma na giin ki da xhuu. Ga, a ki tabanaŋa k'i xhɔ. A lee di bye kakanhana koŋɔ ki sipyiiire ti beeri mu, a t'i daha ki feni. ⁴ A p'i wɔɔɔɔ ki pele, bani k'a fanha kan kee yacoŋɔ ki mu. A p'i yacoŋɔ ki be pele na: «Ke yacoŋɔ ke ɲɔhɔ ɲe wɛ! ɔɔɔ wu d'a já yogo tun ni ki ni wɛ?»

⁵ Wee tuun wu ni a se di gan yacoŋɔ ki mu, ki já k'a tabaara jomɔ ni Kile mekyeegere jomɔ yu. Sefere be ya nɔhɔ kan ki mu ki já keree pye fo yeye kelee shishere ni shuun (42). ⁶ Lee funɔɔ ni a k'i ki ɔ mugi na tabaara jomɔ ɔ kɔn na yu na waa Kile na. A k'i ganha na Kile mege kyeege, na Kile wo sefeere ti wo sefeere xuu wu fanri. Piimu pu ɲe fugba we ni ge, na ganha na pee be fanri. ⁷ Kile ya sipyii piimu pye sefeere ge, sefeere ya kan ki mu ki yogo tun ni pee ni, k'i se ta pu na. Sefere ya kan ki mu fiye yi beeri na, ni shi wu beeri, ni shi jomɔ pu beeri, ni kɔnhɔ ki beeri na. ⁸ Niŋe ki sipyii pu beeri na ba ki pele, fo sipyii piimu meye y'a ka Dubyapige nigbogo ki ɲii sicuumɔ Kitabu wu ni fo koŋɔ ɔ kɔnduun wu ni ge, fo pee ye. ⁹ Wemu na logo ge, wu logo! ¹⁰ Sipyia wemu w'a yaa na le bulooro ni ge, wee na le ti ni. Wemu w'a yaa na gbo ni ŋmɔpara ni ge, wee na gbo ni li ni. Ayiwa, lee wuu na Kile ya sipyii piimu pye sefeere ge, pee ya yaa na loxulo ta, na gori n'a daa wu ni.

Yaconɔ niguunɔ ke k'a foro niɛ ki ni ge

¹¹ Lee kadugo na a ne yaconɔ katii nivorogo ja niɛ ke ni, yeɛɛ shuun na ne ki mu, kee di ne ba dubyapepinɛ wogoo ne we, ga k'i yu ba wɔɔɔɔ ki ne we. ¹² K'a bi kapyeɛɛ pyi ni yaconɔ nizhiige ki fanha ki ni kee jaha taan. Kee yaconɔ nizhiige ki k'a bi bana xuuni, fo ki na taxuyo shaa, ga na juunɔ ge, kee ya ki pɛɛɛ pye fanha koɔ sipyii na. ¹³ Yaconɔ shuun wogo ki bi kakanhaɛaa nigbohoɔ pyi, fo na na be tirige niɛ ke na na yiri fugba we ni, sipyiire ti beeri nii na. ¹⁴ Sefɛere ya kan ki mu k'a kakanhaɛaa kiimu pyi yaconɔ nizhiige ki jaha taan ge, a k'i kee kakanhaɛaa ki taga sipyiire ti piinɛ niɛ ki na, na pu pye na pu yaconɔ nizhiige ki jaa ya, konho pɛɛɛ di daha ki na. Kee yaconɔ ke nmɔpara l'a bi bana fo xuuni, ga ki ya ta xu we. ¹⁵ Yaconɔ shuun wogo k'a sefɛere ta na ja njogo kan yaconɔ nizhiige ki jaa wu mu, konho wu da yu. Piimu be pu ne pu ya soɔ na wee jaa wu pele-e ge, wu pee be gbo. ¹⁶ A k'i li pye fanha sipyii pu na, na pu fe kpɔn pu kanige keye kelee pu gbahaa na. Sipyitiilee fara sipyigboɔ na, lafee fara la baa fee na, na fara buloo na, ni piimu ne buloo we. ¹⁷ Wa shishiin da ja bere pye, kelee na zho pye ni pee fe pu ne ma na we. Pee ne yaconɔ nizhiige ki mege, kelee nimɔɔɔ piimu p'a be ni ki mege ni ge. ¹⁸ Naha fo fungoɔɔ feere bu bye ma mu, m'a na ye jaha ce. Wemu w'a shiige ge, weefoɔ na ja yaconɔ ki nimɔri wu jate ce. Bani pee nimɔɔɔ p'a be ni sipya wa mege ni. Pee ne xhuu gbaara ni kelee gbaara ni gbaara (666).

Dubyapige k'a piimu nuɔ wolo ge pee wo yocɛɛɛ

14 ¹ Lee kadugo na a ne wii na Dubyapige ki niyerege ja Siyɔn faaboboɔ ki na. Sipyii piimu p'a bye ni ki ni ge, pee ne kabɔfoɔɔ xhuu nigin ni kelee shisheere ni shisheere (144.000) Dubyapige ki mege ni ki To wu mege bi ka pee sipyii pu gbahaa na. ² A ne mujuu la logo na yiri fugba we ni, lee ne ba logbohoɔ foɔ ni Kile-selene nigboɔ ne we. Lee mujuu li bi noho pye ba konikpɔɔn konɔɔ meheɛ ne we. ³ Pee bi masoɔ yofoɔ cee saanra koro li jahagbaa na, ni nii yanmuyɔ shisheere we, ni nohoɔɔ pu jaha taan. Wa shishiin ya ta ja kee yogo ke taanni, ni sipyii kabɔfoɔɔ xhuu nigin ni kelee shisheere ni shisheere (144.000) wu ye be we. Pee piimu nuɔ Kile ya wuu koɔ ki na ge. ⁴ Pee ya ta foɔro kaa pye ja ni cee ni we, bani pee ya pu ye mara yaha fefeere ni. Dubyapige ki ba se xuu beeri ni, pee na daha yaha ki feni. Pee ya nuwuuro ta na foro sipyii pu niɛ ni, konho p'i bye saraga na wolo kan Kile ni Dubyapige ki mu ba yashiiye ne we. ⁵ Pee ya ta kafineye jo ja bada we. Jaagi baa sipyii pu ne pii.

Melekeē taanri wu wo mujonɔɔ

⁶ Lee kadugo na a nē meleke wa ja wu na yiri na beele fugba lii lii we ni. Kile wo Jozaama nixhɔbaama pu bye wu mu na yu niŋe ki sipyii pu beeri mu: fiiye yi beeri, ni shi wu beeri, ni shi jomɔ pu beeri, ni kpɔnhɔ ki beeri. ⁷ A wu jo ni mujuugbɔɔ ni na: «Yi fya Kile na, y'i wu pele bani tuun wemu ni w'a da kiiri kɔn sipyiire ti na ge, wee ya nɔ xɔ. Y'a fugba ni niŋe, ni suumɔ lɔhɔ, ni lobulowegee ki yaavɔɔ wu pele.»

⁸ Meleke shuun wo wu w'a taha nizhiime wu na ge, a wee di jo: «Babilɔni kugbɔɔ l'a ja! L'a sii ja! L'a shi wu beeri yaha w'a gba li dɔdɔɔɔ duvenkuumɔ wu ni.»

⁹ A meleke taanri wo wu daha wu feni, na jo ni mujuugbɔɔ ni na: «Wemu w'a yacoŋɔ ke ni ki jaa wu pele ge, ki fe d'a kpɔn wu gbaa kelee wu keŋe na ge, ¹⁰ wee be na gba Kile wo loyire li wo duven wu ni, w'a duven nizuribaaga sogi le wu loyire cɛegbuu li ni. Weefɔɔ na ba ganha na ni kirimu ni, fefɛere melekeē pee ni Dubyapige ki jaha tãan. ¹¹ Na kemu k'a pu kana ge, kee wurege bi yiri na duri gbee. Pu na ba bye ŋmɔnɔ baa caŋa fara piige na, pee piimu p'a yacoŋɔ ke ni ki jaa wu pele, yacoŋɔ ki fe d'a kpɔn pu na ge.» ¹² Kile ya piimu pye fɛfɛe, pee di wu jɔmɛe conɪ, na daa Yesu na ge, pee pu loxulo ta.

¹³ A nē mujuu la logo na yiri fugba we ni na: «Li ka, na co nime na, sipyii piimu p'a xhuli na pu yaha Kirisa wo karɪŋɛɛge ki ni ge, pee ŋe duba nagoo.» A Kile Munaa li be di jo: «Can wu ŋe wii, kɔnhɔ p'i ba ŋmɔ pu kapyewagaa ki tãan. Bani pu kasaanɔa ki beeri kuduun wu wa pu na.»

Niŋe sipyii pu wo kiiri we

¹⁴ A nē jahana nivige ka ja sanha. Wa nideenge ki bye kee na ba sipya ŋe we. Sanni pudɔnɔ ŋe wu juŋɔ ni, jakɔŋgɔ jɔtanga wogo be di ŋe wu keŋe ni. ¹⁵ A meleke watii di ba na yiri Kile-peŋe pugbɔhɔ ki ni, na ba jahana ki tiinvɔɔ wu pye ni mujuugbɔɔ ni na: «Ma jakɔŋgɔ ki lɔ, m'a niŋe ki yalɔɔɔ ti lɔ, bani yalɔɔɔ ti lɔduun w'a nɔ. Niŋe ki yalɔɔɔ t'a le xɔ.» ¹⁶ Wemu nideenge ki bye jahana ki na ge, a wee di wu jakɔŋgɔ ki lɔ, na niŋe ki yalɔɔɔ ti lɔ.

¹⁷ A meleke watii di yiri fugba wu ni Kile-peŋe pugbɔhɔ ki ni, jakɔŋgɔ jɔtanga wogo di ŋe wu be keŋe ni. ¹⁸ A meleke watii be di foro saraya yi tawologo ki ni. Sefɛere bye wee mu na na. Jakɔŋgɔ jɔtanga wogo k'a bye wemu keŋe ni ge, a wu wee pye ni mujuugbɔɔ ni na: «Ma jakɔŋgɔ jɔtanga wogo ki lɔ, m'a niŋe ki erezen|erezen tige wu kɔn, bani wu nagoo p'a le xɔ.» ¹⁹ A wee meleke wu jakɔŋgɔ ki lɔ, na niŋe ki erezen nile wu beeri kɔn, na wu wá erezen lɔhɔ tayaaga wegɔhɔ ki ni, kee ŋe Kile wo

loyire le. ²⁰ A p'i ɛɛzen wu tɔnhɔ ɛɛzen lɔhɔ ki tayaaga ki ni kulo li kadugo. A shishan di foro ɛɛzen wu ni, na fɔ ba lofomɔ jɛ wɛ, fo kiloo xhuu taanri (300) jɔhɔ. Pee shishan pu cogonɔ bi lɔ jɛne na, na shɔngɔ taa fo ki kɔɔfɛ we na.

Melekee gbarashuun we ni kanhama pusama keree

15 ¹ Lee kadugo na a nɛ kakanhana nigbɔɔ la bɛ ja fugba we ni, lee bye jawɔɔɔ kaa gbangban. Tuun wusama kanhama kagbɔhɔ gbarashuun wu jɛ melekee gbarashuun wemu keɛɛ ni ge, pee ya Kile wo loyire li keree ki jɔ fani.

² Lee kadugo na a nɛ xuu wa ja, wee jɛ ba logbɔhɔ jɛ wɛ, na jɛ ba vɛeri jɛ wɛ, na d'a suri wu ni. Piimu p'a se ta yaconɔ ke ni ki jaa we, ni ki nimɔri wu na ge, pee niyereye yi bye wee xuu wu ni; Kile ya konɔɔ yemu kan pu mu ge, yee di jɛ pu keye ni. ³ P'a bi Kile wo kapyebye Musa ni DUBYAPIGE ki wo YOCEEGE ki cee na:

«Kafɔɔ Kile, Se Bɛeri Fɔɔ,
ma kapyegee k'a pele.
Kakanhanjaa ki jɛ kii!
Shi wu bɛeri wo saan we,
ma korogoo ki bɛeri ya tii.
Lee jɛ can.

⁴ Kafɔɔ, jɔɔ wu d'a jo na wee ya fyagi mu na-ɛ wɛ,
na wee da mu pele-ɛ wɛ?
Mu ye nigin wu jɛ fɛfɛɛ.

Shi wu bɛeri ya ma na mu pele,
bani p'a li ja na fiinɛ na ma kapyegee k'a tii.»

⁵ Lee kadugo na a nɛ Kile wo sɛeri fɔɔ puga fɛfɛɛ wogo ki ja ni Kile-ɛɛɛɛ pugbɔhɔ ki ni, yi jɔ na mugi fugba we ni. ⁶ Kanhama kagbɔhɔ gbarashuun wu jɛ melekee gbarashuun wemu keɛɛ ni ge, pee ya foro Kile-ɛɛɛɛ pugbɔhɔ ki ni. Faviire temu ti jɛ fɛfɛɛ na jɛ ge, tee bye pu na. Sanni kirimɛhɛ di jɛ pu fushiiye na. ⁷ A jɛni yanmuyɔ shishɛɛɛ wu wa nigin di sanni ɛɛgbuugoo gbarashuun kan melekee gbarashuun wu mu. Kile wemu wu da gori yaha jɛni na gbee ge, a wee wo loyire di ki jɛ. ⁸ A Kile-ɛɛɛɛ pugbɔhɔ k'i jɛni wurege na, kee wurege ke bi foro Kile wo nɔɔɔ we ni wu sɛfɛɛɛ ti ni. Sipywa wa shishiin ya jɛ jɛ Kile-ɛɛɛɛ pugbɔhɔ ki ni, yani kanhama kagbɔhɔ gbarashuun wu jɔ ki fa wɛ, kee kiimu ki bye melekee gbarashuun wu keɛɛ ni ge.

Kile wo loyire cægbuugoo gbarashuun we

16¹ Lee kadugo na a ne mujuugboɔ la logo na yiri Kile-peɛɛɛ pugboɔ ki ni li na melekee gbarashuun wu pyi: «Kile loyire li wa cægbuugoo gbarashuun wemu ni ge, yi she kee juɔɔ sin juɔɛ ki na.»

² A melekeshiime wu she wu wo cægbuu li funɔɔ yaaga ki juɔɔ sin juɔɛ ki na. Yaɔɔɔ niguuɔɔ ki fe pu je sipyii piimu na ge, ni ki jaa wu pelevee pee, a nɔɔɔ niguuyo di bye pee na, na pu kana gbangban.

³ A meleke shuun wo wu wu wo cægbuu li funɔɔ yaaga ki juɔɔ sin suumɔ lɔɔ ki ni. A suumɔ lɔɔ k'i jeri shishan, ba sipyixugo shishan je we. A suumɔ lɔɔ ki funɔɔ jii yanmuyɔ yi beeri di xhu.

⁴ A meleke taanri wo wu wu wo cægbuu li funɔɔ yaaga ki juɔɔ sin gba lɔɔɔɔ ni lobulowegee ki ni, a yee di bye shishan. ⁵ Meleke wemu wu je lɔɔɔɔ yi juɔɔɔɔ ge, a ne wee mujuu logo wu na yu na:

«Mu wemu ye nigin pe wu je fæfæe ge,
mu je wà gbee, m'a bi bye wà be.
Kɔngana lemu na m'a we kiiri we kɔn ge, m'a tii.

⁶ Bani sipyii p'a Kile tudunmɔɔ shishan wo,
Kile ya sipyii piimu be pye fæfæe ge,
na pee be wo shishan wo.
A ma be di shishan kan pu mu p'a gba,
p'a yaa ni lee ni.»

⁷ A ne mujuu la logo na foro saraya yi tawologo ki ni na:

«Uun, Kafɔɔ Kile, Se Beeri Fɔɔ,
ma kiiri keree ki beeri je can, k'a tii be!»

⁸ A meleke shishere wo wu wu wo cægbuu li funɔɔ yaaga ki juɔɔ sin caɔa ki na. A fanha di gan caɔa ki mu k'a sipyii pu sɔrogo ni ki kafugboɔ ki ni. ⁹ A kee kafugboɔ k'i sipyii pu sɔrogo. A p'i Kile mege kyeeɛgi, pu kanhama kagboɔɔ ki je wee wemu keɛe ni ge. Ga pu ya ta sɔɔ na yere pu jurumu wu na, na Kile pele we.

¹⁰ A meleke kaguro wo wu wu wo cægbuu li funɔɔ yaaga ki juɔɔ sin yaɔɔɔ niguuɔɔ ki wo saanra koro li na, a nibiige di je ki saanra ti beeri ni. A sipyii p'i ganha na pu jilee nɔni pee kanhama pu yama keɛe ni. ¹¹ A p'i fugba fɔɔ Kile mege kyeeɛgi pu kanhama pe ni pu nɔɔɔ niguuyo yi wuu na. Ga, pu ya ta daburaje jo pu kapyegee ki na we.

¹² A meleke gbaara wo wu wu wo cægbuu li funɔɔ yaaga ki juɔɔ sin Efirate gbagbɔ wu juɔɔ ni, a kee gba lɔɔ k'i waha, kɔnhɔ saannaa pu koo l'i faha, pee piimu p'a ma na yiri Kile-nɔɔ ki na ge. ¹³ A ne kii

munaakuuṅṅo taanri we ja, nigin wa ya foro wṅṅoṅo ki ṅo ni, a nigin wa di foro yacoṅṅo ki ṅo ni, a taanri wuu l'i foro tudunmo kafinejo wu ṅo ni. Kee bye ba jasiin je we. ¹⁴ Kee je jinaa munahaa, na kakanhaṅṅaa pyi, a kee di she foro koṅṅo ke saannaa pu beeri mu, konho p'i puye pinne, p'i ba kashen ḡmo Se Beeri Fṅṅo Kile na wu cagboho ki na. ¹⁵ A Yesu di jo: «Li wii, kee caṅṅa ne na ba ba ba nagaa je we! Wemu w'a tiin ṅii na, na wu faya mara, konho wu ceepile wo ganha ba jaari sipyii p'a wii-i ge, wee je duba pya.» ¹⁶ Pee jinaa p'a saannaa pu pinne xuu wemu ni ge, wee mege je Arimagedon Heburuu jomṅo pu ni.

¹⁷ A meleke gbarashuun wo wu wu wo ceegbuu li funṅṅo yaaga ki ṅuṅṅo sin kafeege ki ni. A mujuugboṅṅo la di foro saanra koro li na Kile-peenje pugboho ki ni na: «L'a no li tēhene na nime.» ¹⁸ A Kile-ṅiṅṅee, ni Kile-selenṅṅee, ni mujoṅṅo, ni ṅiṅṅe ceṅṅe nigboho di bye. Ba sipyii da sii ṅiṅṅe ki na we, kee ṅiṅṅe ceṅṅe ki ṅoṅṅo sanha bye ja we. ¹⁹ A lee kugboṅṅo li ṅiṅṅe k'i daa taaya taanri. A fiie yisaya beeri wo kulogoo k'i ja ja. A Kile di wuye funṅṅo yaha nidogo lee kugboṅṅo li na, Babiloni kulo le. A wu wu loyire nigboṅṅo li wo duven ceegbuu li ṅiṅṅine kan li mu l'a gba. ²⁰ Takpiiye ye yi wa loho ki ṅiṅṅe ni ge, yee beeri ya curi, faaboboṅṅo ka shishiin ya ta ja we. ²¹ A zanha kagereye nagaya di do sipyii pu ṅuṅṅo ni na yiri fugba wu ni. Ka beeri bi kiloo kelee gbarataanri (80) shishiin xṅ. A sipyii p'i Kile mege kyeege yee zanha kagereye yi wuu na, bani yi kanhama p'a bi pele toro.

Navarashṅṅo ki keree

17 ¹ Ceegbuugoo gbarashuun wu wa melekee gbarashuun wemu keṅṅe ni ge, a wee wa nigin di ba ne pye: «Pa, navarashṅṅo kamu k'a tiin logbohoṅṅo yi na ge, di ba kee wo kiiri wu she ma na. ² ṅiṅṅe ke saannaa p'a doṅṅo pye ni kee ni. A ki doṅṅo t'i jawoṅṅo wo ṅiṅṅe ki sipyii pu be na ba duven ma jawoṅṅo wo me sipya na we.»

³ Lee kadugo na a Kile Munaa di je ne ni, a meleke wu gari ni ne ni sipoṅṅo ka ni. A ne cee wa nideenge ja yacoṅṅo ṅiṅṅiga ka na, Kile mekyeegefe fe ya ka kee kabaya yi beeri na. Nuyṅṅo gbarashuun ni yeṅṅe ke di je ki mu. ⁴ Cee wu bi wuye to ni faṅṅe nizaaya, ni sanni, ni peewa kagereye, ni peewa kuun ni. Sanni ceegbuu di je wu keṅṅe ni, lee ya ṅi katanhaṅṅaa ni wu doṅṅo nohoṅṅo na. ⁵ Kanṅṅo mege ka ki bi ka wu gbaa na, kee je:

BABILONI KUGBOṅṅO,
 NAVARAGAA NU,
 NI ṅIṅṅE KATANHAṅṅAA SEFOṅṅO.

⁶ Kile ya piimu pye fēfēe ge, piimu ya pye nōmēhēe fēe Yesu mu ge, a nē cee wu ja pee wo shishan ya jawōhō wō wu na.

P'a kaṅmōhōnō li jaha jo

Ba nē cee wu ja wē, a l'i bye nē mu jawōrō kaa. ⁷ Wee tuun wu ni a meleke wu nē pye: «Naha d'a li pye mu mu jawōrō kaa wē? We cee we ni yacoṅō nīniga kemu na w'a tiin ge, nuyō gbarashuun ni yeṅēe ke di jē ki mu ge, n'a da lee kaṅmōhōnō li jaha jo ma mu, ⁸ Yacoṅō ke m'a ja ge, kee bye jii na, ki nime wogo wa jii na wē. Ga k'a yaa na pa yiri foro wecogōṅō tehene baa wogo ki ni, na gaari ki takyēgeṅe ni. Niṅe ke sipyii piimu pu jē pu meye y'a ta ka jii sicuumō Kitabu wu ni fo koṅō ki nō kōnduun wu ni-i ge, pee bu yacoṅō ki ja mu, li na bye kakanhana pee mu. Bani ki bye jii na, ki nime wogo di wa jii na wē, ga ki na ba foro sanha.

⁹ «Naha, fo ma bu bye fungōngō fō ni shizhiinme fō. Nuyō gbarashuun wu jē faaboboyo gbarashuun, cee w'a tiin yemu na ge. ¹⁰ Yee nuyō yi jē sanha saannaa gbarashuun. Kaguro ya to pee ni, gbaara wo wu jē wā fanha ki na, gbarashuun wo wu sanha deṅe wē. Wee ba ba deṅe, jēere ye nigin w'a da bye. ¹¹ Yacoṅō ke ki bye jii na ki nime wogo di wa jii na-e ge, kee bye gbarashuun wu wa nigin. Ga kee ye pyaa k'a nōhō pye saan gbarataanri wo we, bani ki na ba foro na se ki takyēgeṅe ni.

¹² «Yeṅēe ke we m'a ja ge, kee jē saannaa ke we. Pee sanha deṅe saanra ti na wē, ga pu na ba deṅe na lēeri nigin ye pye saanra ti na ni yacoṅō ki ni shiizhan. ¹³ Pu funzhakeree jē nigin. Pu na ba pu sefēere ni pu fanhaya kan yacoṅō ki mu. ¹⁴ Dubyapige ki na ba bye ni ki wuu pu ni shiizhan: K'a piimu yiri ge, k'a piimu shōnri ge, piimu ya pye nōmēhēe fēe ge. Saannaa pu na ba kashen kōn Dubyapige ki na, ga Dubyapige ki ni ki wo sipyii pu na ba se ta pu na, bani kafēe wo Kafō wu jē wii, na jē saannaa wo Saan.»

¹⁵ A meleke wu nē pye sanha na: «Lōhōyō yemu juyō ni m'a navarashōṅō ki nidēenge ja ge, yee jē fiie ya, ni sipyiiire ta, ni shi wa, ni shi jomō pa. ¹⁶ Yeṅēe ke we m'a ja ge, kee ni yacoṅō ki na ba navarashōṅō ki kō, na yaṅmuyō yi bēeri shō ki na, na ki ceepile wo yaha. Yee na ba ki gbo, na xha ki ni, na kisaṅa sōrogo fēfēe na ni. ¹⁷ Kile ya wu jidaan le pee funyō ni, fo p'a pinne na saanra ti juyō fēere ti kan yacoṅō ki mu, fo Kile wo kajogoo ki bēeri nō bu she fa. ¹⁸ Cee we m'a ja ge, wee jē kugbō le, lemu l'a bye niṅe ki saannaa pu bēeri juyō ni ge.»

Babilōni ja ja keree

18 ¹Lee kadugo na a ne meleke watii nidigiŋe ja na yiri fugba we ni. Sefeere nigbɔɔɔ wa wu mu, wu nɔɔɔ w'a kpeenge yeege jinge ki kabaya yi beeri na. ²A wu jo ni mujuugbɔɔ ni na:

«Babilōni kugbɔɔ l'a ja! L'a ja!
L'a bye jinaa tateenge,
ni munaakuuŋɔɔ beeri taŋmɔhɔŋɔ,
ni tɔnben-shazhinɔɔɔ ye beeri taŋmɔhɔŋɔ.
³Bani shi wu beeri ya dɔdɔɔɔ pye ni li ni,
fo na jawɔhɔ wɔ puye na kanna duven p'a gba.
Ninge ki saannaa ya dɔdɔɔɔ pye ni li ni,
jinge ki jagipyii p'a pye kabyaa fee
li yaŋmuzaaya ningeheye yi wuu na.»

⁴Lee kadugo na a ne jomɔ pa be logo na yiri fugba we ni na:

«Na sipyii, yi foro Babilōni ni,
kɔnhɔ yi ganha bu da bye wu wɔnii wu jurumu wu ni,
wu kanhama nigbɔ pa di ba nɔ yi na we.

⁵Bani wu jurumu w'a pinne wuye juŋɔ ni,
fo wu toŋɔ k'a nɔ fugba we ni.

A Kile di wu funŋɔ yaha nidogo Babilōni tiibaara ti na.

⁶W'a pusamaa saraa saraagana lemu na ge,
yi wuye pyaa ki saraa lee saraagana li na.

Wu jurumu w'a be ni kanhama pemu ni ge,
yi pee tehee shuun kan wu mu.

W'a bi ceegbuu li funŋɔ yagbaga kemu kaan
pusamaa mu pu na gbuu ge,

yi kee jɔhɔ shuun kan wu mu,
kemu fanha k'a nehe xuuni ge.

⁷W'a wuye pele ni yaŋmuzaaya yemu da ni ge,
yi yee jɔhɔ kanhama ni mesuu nɔ wu na.

Bani w'a yi jo wuye funŋɔ ni na:

«Ne je saanzhɔ, ne nideenge ki wa naha.

Ne je naxhugoshɔ we.

Yamee da ga nɔ ne na bada we.»

⁸Lee wuu na li kanhama na ba do li juŋɔ ni caŋa nigin:
xu ni yamehe ni xuugbɔhɔ.

Na be na ba li sòrogo fεεfεε,
 bani Kilε we w'a da ba kiiri kɔn li na ge,
 wee jε sefεere fɔɔ.

⁹ «Nijε ki saannaa piimu ni l'a bye karijεεge ki ni, dɔdɔɔɔ ni naafuugbo wu wo fεremε pu ni ge, pee ba li nizogonɔ wurege ja tuun wemu ni, pee na da mεhεε suu na sipyaa waa li wuu na. ¹⁰ Pee na ba yere taliige ni li kanhama pu jii fyaara wuu na, na yu:

«Bɔɔngɔ! Bɔɔngɔ!
 Babilɔni kugbɔɔ, kulo fanha wuu!
 Ma kiiri w'a to ma jɔnɔ ni
 taapile nigin funɔɔ ni.»

¹¹ «Nijε ki jagipyii pu be jε na mεhεε suu, na sipyaa waa jatanhaɔa keɔe ni li wuu na; bani wa shishiin ya pu jagi yaɔmuyɔ shuu nige we. ¹² Yee jε: Sanni, warifyen, pεewa kagereye, ni pεewa kuun, ni pεewa fapilepilegεε, ni saannaa faya: Ya na jaanɔa, ya d'a jaanɔa gbanhaa; ni pεewa faya ya yemu y'a peɔi peɔi ge, ni nudanga tiye, ni yaɔmuyɔ ye y'a yaa ni suu ganhaa ni, kelee ni pεewa tiye ni ge, ni danna tɔɔɔ, ni tɔɔɔ yaɔmuyɔ, ni yaɔmuyɔ ye p'a tε y'i jε pεewa faaya ge, ¹³ ni shiga yaɔmuyɔ nudanga woyo yemu mεge ki jε kanɔli ge, ni lasikoli, ni nudanga Izopu|mire, ni nudanga yawurire, ni duven, ni sinme, ni farini myε nizaama, ni shinma, ni niiyε, ni dubyaa, ni shɔnyɔ, ni wotoriyo, ni buloo, ali ni sipyii be. ¹⁴ Pu na ba yu: «Yaɔmuyɔ ye m'a sha ge, yee ya foro ma keye ni. Naafuugbo we, ni jafe yaɔmuyɔ ye, m'a buun yi beeri ni. Ma da j'a yee ta nige we.» ¹⁵ Yee yaɔmuyɔ yi wo jagipyii piimu p'a pye kabyaa fεε lee kugbɔɔ li gbɔɔɔ ni ge; kanhama pe pu da ba nɔ li na ge, pee na ba yere taliige ni pee kanhama pu wo fyaara wuu na, na mεhεε suu na sipyaa waa jatanhaɔa keɔe ni. ¹⁶ na yu:

«Bɔɔngɔ! Bɔɔngɔ
 ki jε kugbɔɔ li wogo!
 Lee lemu l'a bi fapεεyε ni fapεεyε gbanhaa,
 ni pεewa fapilepilegεε leni,
 na liye puu ni sanni ni pεewa faya,
 ni pεewa kuun ni ge,
 li kabyaa k'a kyεgi taapile nigin funɔɔ ni!»

¹⁷ «Suumo lɔhɔ kɔɔyɔ yi jɔnɔfεε pu beeri ni piimu p'a jaagaa pyi ki na ge, ni kɔɔyɔ yi kapyenεε pyeveε ni jagipyii piimu p'a pu jɔlige taa suumo lɔhɔ ki na ge, a pee di yere taliige ni. ¹⁸ P'a lee kulo li sòrogo sòrogo wurege ja ge, a p'i ganha na mujonɔɔ waa na yu: «Kulo leke l'a le

kugbɔɔ le xɔ wɛ?»¹⁹ A p'i gbazhenhe wo pu juyɔ ni na meheɛ su na sipyaa wa jatanhaɲa keɲe ni na:

«Bɔɔngɔ! Bɔɔngɔ

ki wa le kugbɔɔ le wogo!

Suumɔ lɔhɔ kɔɔɔɔ yi fɛɛ bɛeri ya pye
kabyaa fɛɛ li baraga ni.

A lee di buun li funɲɔ yaɲmuyɔ yi ni
taapile nigin ye funɲɔ ni!

²⁰ Fugba wu fundanga ta!

Tudunmɔɔ,* ni Kile tudunmɔɔ,

ni Kile ya piimu be pye fɛɛfɛɛ ge,

yee be pu fundanga ta!

Bani Kile ya kiiri kɔn li na li kakuuyo yi footɔɔ,

yemu l'a pye yee na ge.»

²¹ Wee tuun wu ni a meleke baraga wo wa di faakagerɛɲe ka lɔ ba tira
ɲe wɛ, na ki wá suumɔ lɔhɔ ki ni, na jo:

«Mu Babilɔni kugbɔɔ li da ba ja fɛɛfɛɛ taapile ni,
li da ɲa nige wɛ.

²² Kɔɔɔɔ, ni ciire,

ni sibeɲɛɛ, ni maya,

kee ka shishiin mɛɛ da ga ba foro nige

Babilɔni ni wɛ.

Kapyebye wa shishiin da ba da mu ni nige wɛ.

Tira tunmɔ pa shishiin be da ba logo

ma funɲɔ ni wɛ.

²³ Sokinna kɔɛɛngɛ ka shishiin be da ga bye

mu funɲɔ ni nige wɛ.

Cenabun poo ni cenabun mujuu da ga foro nige

mu funɲɔ ni wɛ.

Bani mu jagipyii p'a pye ɲiɲe ki sipyigbɔɔ.

Mu siganma p'a bi shi wu bɛeri ɲaha wɔ.

²⁴ Kile tudunmɔɔ, ni Kile ya sipyii

piimu be pye fɛɛfɛɛ ge,

ni sipyiiire temu bɛeri t'a gbo ɲiɲe ki na ge,

pee bɛeri shishan ya ɲa le kulo le funɲɔ ni.»

* **18:20 Tudunmɔɔ:** Yesu ya kalaapiire ke ni shuun wemu ɲaha bulo na pye tudunmɔɔ ge. Marika 3:13-19; Luka 6:12-16

Fugba sheen p'a Kile so

19 ¹Lee kadugo na a ne mujuugboɔ la logo na yiri fugba we ni ba sipyiire fɔɔ je we na:

«Aleluya!

Nuwuuro ni nɔɔɔ ni sefeere je wee Kile wu wuuro.

²Bani wu kiiri keree ki je can, k'a tii be.

Navarashɔɔ ke k'a bi koɔɔ ki fɔnri

ni ki dɔdɔɔ keree ki ni ge, m'a kiiri kɔn ki na,

na ma kapyebyii pu nixhuyo yi shishan

pu foo tɔ ki mu, kɔnhɔ pu logoo di jɔɔɔ.»

³A p'i jo sanha na:

«Aleluya!

Ki sɔrogo sɔrogo wurege ki k'i duri gbee.»

⁴A nɔhɔlee kelee shuun ni shishere (24) ni jɔi yanmuyɔ shishere wu nuguro sin jɔɔɔ ki na, na saanra koro li tiinvɔɔ Kile pele na:

«Amiina. Aleluya!»

Dubyapige ki cekaanra ligboho ki keree

⁵A mujuu la di foro saanra koro li ni na:

«Kile wo kapyebyii pu beeri,

yee piimu p'a fyagi wu na ge,

sipyitiilee fara sipyigboɔ na, y'a Kile sɔni!»

⁶A ne mujuugboɔ la logo ba sipyinehemee fɔɔ je we, ba logboho fɔɔ je we ni Kile-seleɔee nigbohoɔ na:

«Aleluya! Bani wee Kafɔɔ Kile je Se Beeri Fɔɔ,

w'a je wu saanra ti ni.

⁷Wu funvahaɔa ni fundanga ta, wu Kile pele,

bani Dubyapige ki cekaanra t'a nɔ xɔ,

ki cenabun w'a wu yalere ti le.

⁸P'a faviweere nizaara kan ki cenabun wu mu,

temu t'a jɔi ge.»

Kile ya sipyii piimu pye feefe ge, tee faviweere nizaara ti je pee wo kapyegge kiimu k'a tii ge. ⁹A meleke wu ne pye: «Li ka: Piimu p'a yiri Dubyapige ki cekaanra ligboho ki ni ge, pee je duba nagoo.» na jo be: «Pe jomɔ pe, Kile ye pyaa wo jomɔ p'a sii pe.» ¹⁰A ne nuguro sin wu fee ni na

giin di wu pele; ga, a wu ne pye na di ganha bu da lee pye we, bani, Yesu ya can wemu she ge, na ne ni na cebooloo piimu p'a pye nɔmeheƎ fƎe wee can we ni ge, na wee je Kile wo kapyebye wa ba wƎe je we; na ne w'a Kile pele. Piimu beeri p'a giin p'i da Yesu wo can wu keree yu ge, pee ya yaa na pye ni Kile Munaa li ni ba Kile tudunmɔɔ pu je we.

Shɔnfige ki dugivɔɔ we

¹¹ A ne fugba wu nɔ ja k'a mugi. Shɔngɔ ka di je wà nivige ki bye kii. Wemu w'a dugi kee na ge, wee mege je nɔmeƎ fɔɔ ni can fɔɔ. Wee ya kiiri kɔɔn, na kashen kɔɔn na be ni tiime ni. ¹² Wu jii je ba naniƎ je we. Saanra nudɔƙɔɔ niƎheheƎ je wu nɔƙɔ ni. Mege ka ki bi ka wu na ni wuyƎ pyaa be we, wa shishiin ya kee ce we. ¹³ Fàƙa ke ki je wu na ge, kee bi mini wolo shishan ni. Weefɔɔ mege je: «Kile Jomɔ.» ¹⁴ Fugba kashen keye y'a bi taha wu feni. Pee je shɔnfiye na. FawiweƎere fefere wuuro t'a bye pee na. ¹⁵ Ŋmɔpara nɔtaan wuu l'a bi foro wu nɔ ni w'a lee taga w'a shi wu kpɔɔn. «Wu wu mara ni tɔɔɔ biin ni.* » Wu na ba Ǝzen|Ǝzen tige wu tɔnhɔ Se Beeri Fɔɔ Kile wo loyire li Ǝzen lɔhɔ ki tawologo ki ni. ¹⁶ Mege ka ya ka wu fàƙa ni wu shii na na:

SAANNAA WO SAAN NI KAFƎƎ WO KAFɔɔ.

¹⁷ Lee kadugo na a ne meleke wa niyerege ja caƙa ki ni. A wu mujuugbɔɔ jo, shazheere temu beeri t'a yiri na beele fugba we ni ge, a wu tee pye: «Yi pa yiye pinne Kile wo ligbɔhɔ ki kaa na, ¹⁸ yi saannaa xaara jɔ ni sɔɔsii nɔƙɔfɔgbɔɔ ni kashen nɔƙɔfƎe xaara ni shɔnyɔ ni shɔnduguloo xaara ni sipyii pu beeri: Buloo, ni piimu je buloo we, sipyitiilee fara sipyigbɔɔ na.» ¹⁹ Lee kadugo na a ne yacoƙɔ ki ja; niƎe ki saannaa, ni pu kashen keye ye, pee ya pinne ni ki ni, p'i kashen ŋmɔ shɔngɔ ki dugivɔɔ ni wu kashen keƙe ki na. ²⁰ Kee yacoƙɔ k'a co ni ki tudunmɔ kafinejo wemu w'a bi kakanhaƙaa ki pyi ki naha taan ge. Ki fe p'a kpɔn sipyii piimu na, pee d'a ki jaa wu pele ge, wu kakanhaƙaa k'a bi pee piinƎe. Yacoƙɔ ke ni ki tudunmɔ kafinejo we, yee beshuun jii woyo y'a co wà wenagaƙa na kirimu wogo ki funƙɔ ni. ²¹ Ŋmɔpara lemu l'a fòro shɔngɔ ki dugivɔɔ wu nɔ ni ge, a lee di sipyii pusamaa gbo. A shazheere ti beeri di din pu xaara na.

Shitaanni ya pɔ fo yee kabɔfonɔ nigin

20 ¹ Lee kadugo na a ne meleke wa nidigiƎe ja na yiri fugba we ni. Wecogoƙɔ tehene baa wogo ki kenikaan ni shɔnhɔyɔ niduguyo yi bye wu keƙe ni. ² A wu wɔƙɔƙɔ ki co. Kee je wɔleƎe ke, p'i ki pyi tɔɔɔ

* 19:15 Zaburuu 2:9

levɔɔ, ni Shitaanni. A wu ki co, na shɔnhɔyɔ yi le ki na fo yee kabɔfonɔ nigin (1.000). ³ Ba w'a ki pɔ xɔ wɛ, na ki wá wecogonɔ ki ni, na ki ɲɔ keme shɔhɔ, na fɛ kpɔn ɲɔtɔɲɔ ki na, yani yee kabɔfonɔ nigin (1.000) wu ɲɔ ki fa ge, kɔnhɔ ki ganha ba sipyiire ti piinɲe nige wɛ. Lee kadugo na, k'a yaa na sanha sanha k'i jeri pye.

⁴ Lee kadugo na a nɛ saanra korogoo kii ɲa. Piimu p'a bi tiin kee korogoo ki na ge, a p'i fanha kan pee mu na p'a kiiri wu kɔɔn. Yesu ya can wemu she ge, piimu wo ɲuyɔ p'a kɔn wee can we ni Kile Kafila wu wuu na ge, piimu bæri p'a pye pu ya sɔɔ na yaconɔ ki peɛ, kelee na ki jaa wu peɛ, kelee na ki fɛ pu kpɔn pu gbahaa, kelee pu keye na-ɛ ge, a nɛ pee bæri wo munahaa ki ɲa. Pu nixhuyo y'a ɲe, na diin ɲuyɔ fɛɛɛ ti na ni Kirisa ni wu saanra ti ni, na yee kabɔfonɔ nigin (1.000) pye. ⁵ Xu u pusamaa ya ta ɲe wɛ, fo na she yee kabɔfonɔ nigin (1.000) wu pye w'a fa. Lee ɲe xujene nizhiine le. ⁶ Piimu p'a ɲe xujene nizhiine li ni ge, pee ɲe duba nagoo, bani Kile ya pee pye fɛɛfɛ. Xu shuun wo wu da ga já fanha ta pee na wɛ; ga pee na ba bye Kile ni Kirisa wo saraya ɲaha shɔɔnriwɔɔ. Pu na ba diin wu yiri wu saanra ti ni na yee kabɔfonɔ nigin (1.000) pye.

Shitaanni ni wu kashen keɲe k'a kyeeɲi

⁷ Yee kabɔfonɔ nigin (1.000) wu ba fa tuun wemu ni, pu na ba Shitaanni yeege kaso wu ni. ⁸ Shi we wu wa koɲɔ ki kabaya shishɛɛɛ wu bæri na ge, ni wu mɛɛɛ ɲe Gɔgi ni Magɔgi ge; wu na ba she wee piinɲe, kɔnhɔ wu wu pinne kashen kaa na. Pu na ba ɲehe xuuni ba gba ɲɔ gbazhenhepya ɲe wɛ. ⁹ Pee ya yiri koɲɔ ki kabaya yi bæri na, Kile wo ɲidaan kulo le, ni w'a piimu pye fɛɛfɛ ge, a p'i she pee pinne maha. Ga, a na di yiri fugba wu ni, na ba pu sɔrogo fo na pu xɔ fɛɛfɛ. ¹⁰ Shitaanni we w'a bi pu piinɲe ge, a wee di wá wetabaaga nafugibaaga ki ni, kirimu na ki ni. Yaconɔ ke ni tudunmɔ kafiɲeɲo wu ɲe xuu wemu ni ge. Pu na ba gana wà gbee caɲa fara piige na.

Kiiri wusama keree

¹¹ Lee kadugo na a nɛ saanra koro nigbɔɔ nivinne la ɲa, ni we w'a tiin li na ge. A ɲiɲe ke ni fugba wu baa laha wu ɲaha tãan yee ya ɲa nige wɛ. ¹² A nɛ xuu pu bæri ɲa sipyigbɔɔ fara sipyitiilee na p'a yere saanra koro li ɲaha tãan. A Kitabuu pii ɲɔ di mugi, a Kitabu watii be ɲɔ di mugi, wee ɲe ɲii Sicumɔ Kitabu we. Kiiri ya kɔn xuu pu bæri na na be ni pu kapyege ni, kee kiimu k'a bi ka pee Kitabuu pu ni ge. ¹³ Xuu piimu ɲe suumɔ lohɔ ki ni ge, a kee di pee yeege. A xu ni Adesi be di pu wo xuu pu yeege. A kiiri di gɔn pu bæri nigin nigin na na be ni pu kapyege ki ni. ¹⁴ A xu ni Adesi di wá wetabaaga nafugibaaga ki ni. Kee na ke ki ɲe xu shuun wo

we. ¹⁵ Sipyaa sipya wu je wu mege nigana ya ta jii sicuumo Kitabu wu ni-i ge, wee na wa wetabaaga nafugibaaga ki ni.

Fugba nivomo ni jije nivono ki keree

21 ¹ Lee kadugo na a ne fugba nivomo ni jije nivono ja, bani fugba nizhiime we ni jije nizhiige k'a toro. Suumo lho ki be di je nige we. ² A ne Zheruzalemu-fomo wu be nidigije ja na yiri fugba we ni Kile yiri, fefere kulo le. Wu yalere ya taga wu keme ba cenabun je we wemu w'a se gbaga ni ge. ³ A ne mujuu la logo na yiri saanra koro li na na: «Kile tateenge puga ki ke sipyii nige ni, wu na ba diin pu mu. Pee na ba bye wu sipyii. Kile ye pyaa na ba bye pu yiri wa na bye pu Kile. ⁴ Wu na ba pu nesinme tuu. Xu da bye nige we, yamehee be da bye nige we, kelee mesuu kelee yama we. Bani kalegee k'a toro.»

⁵ Ayiwa, wemu w'a tiin saanra koro li na ge, a wee di jo: «Li wii ne yanmuyo yi beeri pye nivoyo.» Lee kadugo na a wu ne pye: «Pu ka, bani nakaara baa pe jomo pe ya fiinje na je can.» ⁶ A wu ne pye sanha: «L'a pye xo. Ne je Alifa ni Omega, jokooro ni taxgo. Waga wa wemu na ge, ne na wu kan w'a gba ma ni, jii sicuumo pu lobulowii li ni. ⁷ Wemu bu se ta, wee na ba ye yanmuyo ye ta; ne na ba bye weefo Kile, weefo di bye ne pya. ⁸ Ga fyaara fee, ni piimu je Kiriceen we, ni kakuubyii, ni sipyigbuu, ni dodo, ni sigaanfee, ni yapeegan, ni kafejuu, pee beeri tashege na ba bye wetabaaga nafugibaaga kirimu wogo ki ni. Wee je xu shuun wo we.»

Zheruzalemu-fomo wu keree

⁹ Ceegbuugoo gbarashuun we w'a ji kono ki taaxo li wo kanhago tehee gbarashuun wu na ge, kee bye melekee gbarashuun keje ni. A wee meleke wa di ba ne pye: «Pa naha, di cenabun wu she ma na, Dubyapige ki sho we!» ¹⁰ A Kile Munaa di je ne ni, a wu gari ni ne ni faabobotongo ka na; na she Zheruzalemu she ne na wu na diri na yiri fugba wu ni Kile yiri, fefere kulo le. ¹¹ Kile noko ya bye li na, l'a bi ji, na wii na jaa ba veeri je we, wemu w'a ya ni peewa kagereje ka ni kemu mege ki je zhasipu ge. ¹² A kasotongo nigboho ka di kulo li maha. Kupoyo ke ni shuun yi bye li na, kupoo beeri meleke nigin ya bye wa. Meye y'a bi ka kee kupogo ki no na. Yee je Izirayeli kponho ke ni shuun wu meye. ¹³ Kupogo taanri ki bye Kile-nho ki na, taanri wa di je camutomo pu ni, taanri wa di je Kile-parama pu ni, taanri wa di je pe pu parama pu ni. ¹⁴ Kagereye tahaana ke ni shuun wu bye kulo li kasotogo ki jidaa. Dubyapige ki tudunmo ke ni shuun wu meye y'a bi ka kee tahaana ki na.

¹⁵ Meleke wemu w'a jo ni ne ni ge, sanni publiin l'a bye wu keje ni wu kulo le, ni kupogo kee, ni kasotogo ki taana. ¹⁶ Kulo li kabaya shisheere

wu bye nigin. Li jidaa le, ni li kadaa li beeri bye nigin. Meleke w'a kulo li taanna ni lee pubiin li ni. Li jidaa li bye kiloo kabɔfoŋɔɔ shuun di xhuu shishēere (2.400). Li jidaa, ni li kadaa, ni li tɔɔngɔ beeri je nigin. ¹⁷A wu kasɔrɔɔ ki peere ti be taanna, a ki peere t'i bye meterelee kelee gbarashuun ni shuun (72), na saha ni sipyii pu wo daanna wu ni. Wee daanna we ninumɔ ni meleke w'a wu wo daanna wu pye. ¹⁸Kasɔrɔɔ k'a yereŋe ni zhasipu kagereye ni, kulo l'i je sanni ye pyaa ba veeri nivyen je we, wemu ya wii na jaa ge. ¹⁹Kulo li kasɔrɔɔ ki jidaa l'a bi keme yaa ni peewa kagereye nizaaya tuuyo beeri ni. Nɔhɔdaan wo tahana li je zhasipu kagereye, tahana shuun wuu li je safiiri, taanri wuu li je agati, shishēere wuu li je emerɔdi. ²⁰Kaguro wuu li je onikisi, gbaara wuu li je sariduwani, gbarashuun wuu li je kirisoliti, gbarataanri wuu li je berili, gbarasheere wuu li je topazi, ke wuu li je kirisopasi, ke ni nigin wuu li je yasenti, tahana lisana je ametisiti. ²¹Kulo li kɔrɔɔɔ gburaya ke ni shuun wu je peewa kɔɔn pyaa ke ni shuun. Gbura nigin beeri je kɔɔn pile nigin. Kulo li pinnere kpēenge ki je sanni ye pyaa ba veeri nivyen je we, wemu ya wii na jaa ge.

²²Ne ta Kile-peŋe pugbɔhɔ ja lee kulo li ni we, bani Kafɔ Kile, Se Beeri Fɔɔ ni Dubyapige ke, peeye pyaa ki je lee kulo li Kile-peŋe pugbɔhɔ. ²³Lee kulo li mago je caŋa kpēenge, kelee yeŋe wogo na we. Bani Kile wo nɔɔɔ we wu je li kpēenge. Dubyapige ki ni kpēenge ki ma foro, na jɪ xuuni. ²⁴Shi wu na ba jaari kee kpēenge ki na. Kɔŋɔ ki saannaa na ba ni pu naafuu wu ni na pa gan lee kulo li mu. ²⁵Lee kulo li kɔrɔɔɔ na ba mugi yaha caŋa ni, ki shiin di wa da ga dɔ be we. Bani piige wa da ga wɔ wà we. ²⁶Saannaa pu wo naafuu wu kadugo na, shi wu wo fanha ke, ni wu baraga ki na ba se na gaan lee kulo li mu. ²⁷Yarjmunɔrɔɔ ka shishiin da ga jé wà we, kelee katanhana pyevɔɔ, kelee kafejejo we, ga fo piimu ye meye y'a ka Dubyapige ki jii sicuumɔ Kitabu wu ni ge, pee ye pu da jé li ni.

Nii sicuumɔ gba lɔhɔ ki keree

22 ¹Ayiwa, lee kadugo na a meleke wu jii sicuumɔ gba lɔhɔ she ne na, kee ya jɪ ba veeri nivyen je we, wemu ya wii na jaa ge. Kee bi foro Kile ni Dubyapige ki saanra koro li ni, ²na fuu kulo li pinnere kpēenge ki niŋe ni. Tige tuugo nigin wa bye wà, kee je jii sicuumɔ tige ke, kee bye wee gba wu kabaya shuun wu na. Yee funŋɔ ni tɔɔjii ke ni shuun k'a nagoo pyi. Yeŋe beeri ni ki nagoo. Kee tige tuugo ki were ya shi wu sipyii pu cuuŋɔ. ³Laŋi da ga bye nige bada we. Kile ni wu Dubyapige ki wo saanra koro li na ba bye lee kulo li ni. Kile wo kapyeyii pu na ba wu pele. ⁴Pu na ba wu jaha ja, wu mege na ba bye pu gbahaa na. ⁵Piige da

ga wɔ nige wɛ. Pu mago da ga bye sokinna kpɛɛngɛ, kelee caɲa kpɛɛngɛ na wɛ. Bani Kafɔɔ Kile yɛ pyaa na ba kpɛɛngɛ yeege pu mu, p'a gori yaha saannaa fo gbee.

Yesu taapana ya tɛɛɲɛ

⁶Lee bɛɛri kadugo na a meleke wu nɛ pye: «Nakaara baa pe jomɔ pe ya fiinɲɛ, na ɲɛ can. Kafɔɔ Kile we w'a wu Munaa li kaan Kile tudunmɔɔ pu mu ge, keree kiimu k'a yaa na pye jeri funɲɔ ni ge, wee w'a wu meleke wu tun wu pa kee keree ki she wu kapyebyii pu na.» ⁷A Yesu di jo: «Li wii, Nɛ na ba jeri funɲɔ ni. Wemu w'a kuu we Kitabu we wo kapajuuro ti jomɔ pu mu ge, wee ɲɛ duba pya.» ⁸Nɛ Yohana ya kii keree kii logo, na ki ɲa bɛ na nii na. Ba nɛ ki logo, na ki ɲa bɛ wɛ, meleke wu w'a bi ki she nɛ na ge, a nɛ nuguro sin wee fɛɛ ni, na ganha na giin di wu peɛ. ⁹A wu nɛ pye na nɛ ganha bu da lee pye wɛ, na Kile wo kapyebye wee ɲɛ, ba nɛ ni na cebooloo Kile tudunmɔɔ pu ɲɛ wɛ, ni piimu bɛɛri p'a kuu we Kitabu we jomɔ pu mu ge, na nɛ w'a Kile peɛ. ¹⁰Lee kadugo na a wu nɛ pye sanha: «Ma ganha bu da we Kitabu we wo kapajuuro ti jomɔ pu tɔ wɛ, bani pu pyeduun w'a tɛɛɲɛ. ¹¹Wemu wu ɲɛ sipyitiibaaga ge, wee wu kori wu tiibaara ni. Wemu w'a nɔhɔ ge, wee di gori wu nɔhɔmɔ ni. Wemu w'a tii ge, wee wu kori wu tiime ni. Wemu wu ɲɛ fɛfɛɛ ge, wee di gori wu fɛfɛɛ ni.»

¹²A Yesu di jo sanha na: «Li wii, nɛ na ba jeri funɲɔ ni. Nɛ wo saraa ɲaɲmuyɔ yi wa na keɲɛ ni, kɔnhɔ di sipyii pu bɛɛri nigin nigin saraa na bɛ ni pu kapyegeɛ ni. ¹³Nɛ ɲɛ Alifa ni Omega, nizhiime ni sama, ɲɔkɔɔnɔ ni taxɔɔɔ.» ¹⁴Piimu p'a pu fàya jii, kɔnhɔ p'i já ɲii sicuumɔ tige pya wa ta, p'i jé kulo li kɔɲɔɔɔ ki ni ge, pee ɲɛ duba nagoo. ¹⁵Ga puun, ni sigaanfɛɛ, ni dɔdɔɔ, ni sipyigbuu, ni yapɛregaan, ni kafineye ya dan piimu bɛɛri ni ge, ni piimu bɛɛri p'a kafineye kɔɔn ge, pee bɛɛri na gori yaha kadaan li na. ¹⁶Nɛ Yesu w'a na meleke wu tun yee mu, wu she kii keree kii paari n'a daa fɛɛ pu mu egilizii pu ni. Nɛ ɲɛ saannaa Dawuda tuugo shen, na ɲɛ wu kpɔɔn shen; ɲimugujɔ wɔɔ li l'a ɲi ge, lee nɛ ɲɛ.

¹⁷Kile Munaa le, ni cenabun w'a jo: «Pa!» Wemu w'a yi logo ge, wee bɛ wu jo: «Pa! Waga wa wemu na ge, wee wu pa. Nii sicuumɔ lɔhɔ ki kaa ɲɛ wemu bɛɛri na ge, wu pa ki gba mamama ni.»

Jomɔ pu taxɔɔɔ

¹⁸Sipyii piimu p'a we Kitabu we wo kapajuuro ti jomɔ pu nuri ge, n'a da pee bɛɛri sɔnmi yaha jo, wa bu la fara pee jomɔ pu na, kanhama pemu keree k'a ka we Kitabu we ni ge, Kile na ba pee fara weefɔɔ mu. ¹⁹Wa shiin bu la wuu we Kitabu we wo kapajuuro ti jomɔ pu ni, Kile na ba

weefɔɔ niŋe wolo ɲii sicuumɔ tige ke, ni fefɛere kulo li ni, yee yemu keree k'a ka we Kitabu we ni ge. ²⁰ Wemu w'a kii keree kii can fiinŋe jo ge, wee ya jo: «Uun, n'a da ba jeri funŋɔ ni.» Amiina. Mu wu pa, wù Kafɔɔ Yesu.

²¹ Wù Kafɔɔ Yesu wo niime we wu pye yi beeri mu. Amiina.